

Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 3 šilinge
mesečna naročnina 12 šilingov
celoletna naročnina 120 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXII.

CELOVEC, PETEK, 18. NOVEMBER 1977

ŠTEV. 46 (1840)

OBČNI ZBOR ZVEZE KOROŠKIH PARTIZANOV:

Ostali bomo zvesti

tradicijam protifašistične narodnoosvobodilne borbe

Kot velika protifašistična manifestacija je potekal zadnji sobota občni zbor Zveze koroških partizanov, ki je bil v znamenju 30-letnice ustanovitve naše borčevske organizacije. V srednji dvorani celovške delavske zbornice so se zbrali bivši partizani iz raznih krajev Koroške; pridružili pa so se jim tudi številni častni gostje, med njimi generalni konzul SFRJ v Celovcu Milan Samec in konzul Peter Zupančič, delegacija osrednje borčevske organizacije iz Jugoslavije, ki jo je vodil član predsedstva Zveze združenih borcev NOV Jugoslavije Srečko Nedeljkovič, predstavniki ZZB NOV Slovenije in Odbora koroških partizanov iz Ljubljane ter zastopniki borcev iz obmejnih občin od Jesenic preko Kranja do Maribora in Vojnika, nadalje zastopniki koroških oziroma avstrijskih borcev proti fašizmu, prav tako pa tudi predstavniki narodnih organizacij koroških Slovencev ter naprednih avstrijskih grupacij.

Že v tem se je izražala mednarodna širina protifašističnega boja in to bojno tovarištvo preko narodnih razlik in državnih meja so vedno spet poudarjali tudi govorniki, ko so se spominjali skupnega boja proti skupnemu sovražniku — fašizmu. Prav tako pa je bilo tudi poudarjeno, da ostanki nacistične miselnosti zlasti na Koroškem še niso iztrebljeni in da je zato treba ostali buden: ostali bomo zvesti tradicijam protifašističnega narodnoosvobodilnega boja, se je glasila zakletev.

Kako skrbi za očuvanje teh tradicij Zveza koroških partizanov, je nazorno orisal tajnik Lipej Kolenik, ki je v svojem poročilu nanizal dolgo vrsto najrazličnejših dejavnosti iz dobe po zadnjem občnem zboru ZKP. Med drugim je omenil razne spominske svečanosti, skrb za partizanska grobišča in spomenike ter vojne invalide in svojce padlih borcev, srečanja z borčevskimi organizacijami v Sloveniji in sodelovanje s sorodnimi združenji v Avstriji. Svoje poročilo pa je zaključil s pozivom zlasti mladini, ki mora spo-

znati resnico o fašizmu in nacizmu, da se bo znala boriti proti vsem pojavom zopetnega oživljanja te miselnosti.

Posebno obširno je o teh vprašanjih spregovoril predsednik Karel Prušnik-Gašper (njegov govor objavljamo na 2. strani — op. ured.), nato pa so se zvrstili predstavniki drugih organizacij. Tako je v imenu zveze socialističnih borcev za svobodo in žrtve fašizma tov. Franc Schweinzer iz Sinče vasi naglasil veliki doprinos koroških partizanov za osvoboditev Avstrije ter želel boju koroških Slovencev še mnogo uspeha. Sekretar CK KPA Erwin Scharf je spregovoril kot bivši par-

tizan ter dejal, da so avstrijski protifašisti dobili možnost oboroženega boja proti fašizmu šele z vključitvijo v jugoslovansko vojsko. Na Koroškem — je dejal Erwin Scharf — se boj nadaljuje še danes, ko se je treba boriti za uresničitev člena 7 in proti neonacizmu. **„V tem boju je naša partija z vami,“** je poudaril govornik, **„zato skupaj s koroškimi partizani in vsemi demokrati v boj za demokracijo in za enakopravnost manjšin.“** Zahvalo Jugoslovanom in posebej Slovcem je izrekel tudi nekdanji komandant avstrijskega bataljona Peter Tatschl, ki je bil vidno ga-

(Dalje na 8. strani)

PREDSTAVNIK ZUNANJEGA MINISTRSTVA SFRJ:

Avstrija ni izpolnila svojih mednarodnih obveznosti do manjšin

Nedavne izjave avstrijskega zunanjega ministra dr. Pahra — ki je, kakor smo poročali v zadnji številki našega lista, na tiskovni konferenci dejal, da med Avstrijo in Jugoslavijo trenutno o „slovenskem vprašanju“ ni nobenih pogovorov, ker je Avstrija z zakonom o narodnih skupinah svoje tozadevne obveznosti iz državne pogodbe že v celoti izpolnila — je prejšnji feden komentiral tudi predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve SFRJ Mirko Kaležič. Na pogovoru z novinarji je na tozadevno vprašanje odgovoril: **„Zelimo predvsem poudariti, da tukaj ne gre samo za neko ‚slovensko vprašanje‘, temveč za zelo jasne in precizne mednarodne obveznosti, ki jih je Avstrija na podlagi državne pogodbe dolžna izpolnjevati do slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Jugoslavija ni zamudila nobene priložnosti, da bi avstrijski vladi izrazila svoje stališče, kar zadeva neizpolnjevanje avstrijskih obveznosti do slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji, in bo tako ravnala tudi v bodoče tako dolgo, dokler Avstrija ne bo v resnici in do podrobnosti izpolnila svojih obveznosti. Toliko bolj nenavadno je zato stališče avstrijskega zunanjega ministra Pahra, ki v omenjeni izjavi trdi, da je Avstrija s svojimi zakoni izpolnila svoje obveznosti iz državne pogodbe. Kajti ne samo da določila državne pogodbe, ki se nanašajo na zaščito manjšin, niso bila uresničena, temveč je prišlo z zadnjimi zakonskimi ukrepi avstrijske vlade tudi do njihove revizije, o čemer so bile v Jugoslaviji že dane merodajne ocene. Zato je slej ko prej potrebno, da Avstrija resnično izpolni svoje obveznosti iz državne pogodbe, kar bo nedvomno prispevalo k izboljšanju dvostranskih odnosov z Jugoslavijo in k pospešanju odnosov v tem predelu v skladu z duhom in načeli sklepnega dokumenta evropske konference o varnosti in sodelovanju.“**

Zunanji minister Pahr pa je le nekaj dni po omenjeni tiskovni konferenci, kjer je s svojo prakso dvojnih meril o neizpolnjenem južnotirolskem in izpolnjenem slovenskem manjšinskem vprašanju dovolj jasno pokazal, kako gleda na ta vprašanja, v proračunskem odboru avstrijskega parlamenta ponovno „blestel“ z izjavami, ki so naravnost nezaslišane ter prikazujejo moralne vrline

tega gospoda v dokaj čudni luči. Že njegova trditev, da so manjšine same krive, da sosveti na podlagi zakona o narodnih skupinah še niso bili urejeni, gre mimo resnice oziroma pomeni enostransko manipulacijo. Tako koroški Slovenci kot tudi gradiščanski Hrvati smo namreč dovolj jasno povedali in navedli tehtne vzroke, zakaj v takih sosvetih ne moremo sodelovati in zakaj je tak zakon

NA KVSE V BEOGRADU:

Za izboljšanje položaja

je treba sprejeti ustrezne ukrepe

Minuli petek je jugoslovanska delegacija na beograjski konferenci o varnosti in sodelovanju v Evropi (KVSE) predložila poseben dokument o izvajanju določil sklepne helsinške listine, ki se nanaša na narodnostne manjšine. Dokument vsebuje predloge za izboljšanje položaja in pravic manjšin.

Jugoslovanska delegacija v svojem dokumentu opozarja, da morajo države udeleženske beograjskega sestanka ponovno potrditi sprejete obveznosti iz helsinške listine in sprejeti nove dogovore, s katerimi bodo zagotovile vsestranske možnosti za nacionalni in kulturni razvoj narodnostnih manjšin ter za spoštovanje človekovih pravic. Posebej Jugoslavija predlaga, naj države udeleženske sprejmejo potrebne ukrepe za uresničenje mednarodnih obveznosti, ki se nanašajo na narodnostne manjšine. Da bi zagotovili boljši položaj narodnostnih manjšin, Jugoslavija predlaga, da bi 35 držav udeleženk med seboj sodelovalo s seminarji, informiranjem itd. Pa tudi pri razvijanju sodelovanja na področju kulture in izobraževanja naj bi države udeleženske upoštevale interese manjšin.

Pri svojih predlogih izhaja Jugoslavija iz ocene, da je v zadnjem času na področju manjšinske politike sicer prišlo do določenega napredka, da pa še vedno obstajajo resne pomanjkljivosti pri izvajanju dogovorjene politike. Jugoslovanska delegacija je v tej zvezi tudi opozorila, da so manjšine lahko most prijateljstva in sodelovanja med državami, posebej med tistimi, v katerih žive manjšine in narodi istega etničnega porekla.

Žalostna vloga zagovornikov asimilacijske politike

Zelo slaba mora biti vest merodajnih v Avstriji, da se poslužujejo tako revnih sredstev, ko skušajo domačo in mednarodno javnost „prepričati“ o tem, kako „vzorno“ so rešili manjšinsko vprašanje. Gradiščanski Robak se je le že preveč razkrinkal kot pristajaš in zagovornik asimilacijske politike, da bi lahko še služil kot „argument“, s katerim bi Avstrija dokazovala svojo naklonjenost do manjšin. Nasprotno: v kolikor se ga poslužuje, s tem samo dokazuje, da njena manjšinska politika ni manjšinam naklonjena, temveč skrajno škodljiva,

usmerjena na likvidacijo manjšin. Saj je mednarodna manjšinska znanost že dovolj jasno dokazala, da pri avtohtonih manjšinah ne more biti govora ne o naravnih in tudi ne o prostovoljni asimilaciji, marveč je možna le bolj ali manj odkrita nasilna asimilacija — to pa je z drugimi besedami izraženo politika genocida, je rododom.

Robak je vsekakor igral zelo žalostno vlogo, ko je skušal zavrniti zadnja opozorila Jugoslavije na neizpolnjena določila avstrijske državne pogodbe, češ da so gradiščanski Hrvati povsem zadovoljni s svojim položajem, da nočejo nadaljnje izpolnitve člena 7 in da zato zavračajo „vmešavanje od zunaj“. Povsem drugače so namreč izzvenile izjave, ki sta jih te dni dala predsednik Hrvaškega kulturnega društva na Gradiščanskem dr. Ivo Müller in predsednik Hrvaškega akademskega kluba na Dunaju Jurica Čenar: oba sta poudarila, da se razmere po lanskem presteževanju tudi na Gradiščanskem niso izboljšale in da so slej ko prej neresna vsa iz člena 7 državne pogodbe izviraajoča vprašanja.

Povsod v svetu se je uveljavilo načelo, da more in sme v imenu neke manjšine govoriti le tisti, ki se k njej priznava in si prizadeva za njen obstoj in razvoj. Avstrija je v tem oziru nečastna izjema: v Avstriji je kot predstavnik manjšine priznan tisti, ki zagovarja asimilacijsko politiko, medtem ko se tistim, ki se borijo za manjšinske pravice, njihov mandat osporava in se jih kriminalizira, vse z namenom, da bi se zabil klin med manjšino in njeno vodstvo. Pri tem zelo važno vlogo igrajo tudi takomenovani oblikovalci javnega mnenja, ki so — da ostanemo pri najnovejšem primeru — na dolgo in široko raztegnili zadnje „robakovščino“, niso pa vedeli ničesar poročati o stališčih legitimnih predstavnikov gradiščanskih Hrvatov, kakor so tudi skoraj povsem zamolčali — da omenimo še primer iz Koroške — akcijo slovenske mladine v Železni Kapli, ki je ob obletnici uspešnega bojkota lanskega preštevanja opozorila na neizpolnjeni člen 7 državne pogodbe.

o narodnih skupinah povsem nesprejemljivo. O vsem tem pa minister Pahr iz razumljivih vzrokov molči.

Zlasti pa je minister Pahr svoj odnos do manjšin pokazal, ko je menil, da je Avstrija s pristankom na predčasno gradnjo karavanskega predora dokumentirala svojo dobro voljo za sodelovanje, nato pa zagrozil, da „brez protiusluge ne bo več nadaljnjih takih uslug“. Ali minister Pahr res misli, da smo koroški Slovenci dvobitž za poravnavanje odprtih računov med Avstrijo in Jugoslavijo? Ali miselno še vedno živi v dobi, ko fevdalni mogočniki v svojih podložnikih niso videli ljudi, marveč stvari, s katerimi so razpolagali po mili volji? Toda koroški Slovenci nismo drobni, s katerim bi lahko kdo delal svoje račune, niti nismo figure, ki bi jih kdo prestavljal na svoji šabovnici. Tudi minister Pahr naj se zaveda, da smo avstrijski državljani, ki nam avstrijska državna pogodba kot pripadnikom slovenske manjšine jamči obstoj in vsestranski razvoj.

Sicer pa se je minister Pahr s svojimi nekvalificiranimi izjavami — toda ne prvič! — sam toliko diskvalificiral, da njegov nadaljnji obstanek na čelu avstrijske diplomacije Avstriji ne more biti v čast in korist.

Naše pravice bomo dosegli ✓ le tedaj, če bomo trdno naslonjeni na tradicije NOB

„Pred tridesetimi leti, ko je bil ustanovni občni zbor naše organizacije, smo se bivši borci proti nacistični Nemčiji prav dobro zavedali, da bo boj proti ostankom nacistične ideologije na Koroškem težak in dolgotrajen. Že angleške zasedbene sile, ki so prepovedale leta 1946 ustanovljeno partizansko organizacijo, so s svojim slabim odnosom do koroških partizanov — bivših zaveznikov dajale vso pomoč včerajšnjim nacistom ter iz Jugoslavije pribegli belogardistom, ustašem in četnikom, ko so jih sprejemale v svojo službo. Zato smo bivši borci partizani imeli le eno željo in potrebo: postaviti na noge svojo lastno organizacijo — in to smo storili pred tridesetimi leti.“

Tako je poudaril predsednik Zveze koroških partizanov Prušnik Karel Gašper na sobotnem občnem zboru, ko je v svojem govoru spomnil na nastanek slovenske borčevske organizacije na Koroškem. Sedaj ZKP že trideset let prizadeto spremlja usodo koroških Slovencev, ki so med vojno dali za svoj obstoj vse, kar more žrtvovati za narod del majhnega naroda. „Zavedali smo se, da bodo koroški Slovenci dosegli svoje pravice, ki so jim zajamčene v členu 7 avstrijske državne pogodbe, le tedaj, če bodo trdno naslo-

sovažnik slovenskih in avstrijskih demokratov. Tudi avstrijski demokrati se zavedajo, da je nemški nacionalizem v dobi ene same generacije že dvakrat pahnil Avstrijo v prepad — v prvi svetovni vojni jo je od veselice z 52 milijoni prebivalcev skrčil na majhno državo šestih milijonov ljudi, v letih od 1938 do 1945 pa jo je sploh zbrisal z zemljevida.“

Na pot, ki jo je prehodila Zveza koroških partizanov v tridesetih letih svojega obstoja, lahko gledamo z upravičenim zadoščenjem, je menil pred-

osvoboditev, je krevica v popuščanju avstrijskih oblasti velenemskim pohlepnežem po tujem ozemlju in po tuji delovni sili, popuščanje tradicijam nemških nacistov. To popuščanje pa je za progresivni razvoj nevtralne republike Avstrije zelo slabo, ker ji jemlje ugled v svetu. Ves svet se danes zavzema za pravično ureditev narodnostnih vprašanj. Ves svet danes obsaja na primer nacistično-rasistično Južno Afriko, ki zalira in surovo izkorišča tam rojeno, tam živeče in tam ustvarjajoče črnsko prebivalstvo. Tudi koroški Slovenci smo tu rojeni, tukaj živimo, tukaj delamo in tukaj plačujemo davke. Zato pričakujemo od naše države, da bo izpolnila svoje obveznosti, ki jih ima do nas — ne nazadnje tudi zaradi tega, ker zgodovina druge svetovne vojne dokazuje, da smo se koroški partizani na Koroškem borili tudi za osvoboditev Avstrije.“

Zveza koroških partizanov je na ta dejstva vedno spet opozarjala, je naglasil tovariš Gašper. Neštetokrat smo poudarili, da za avstrijske državljane moralno ni opravičljivo, če v vprašanje pravic koroških Slovencev popuščajo Heimadtdienst. Prav koroški Slovenci so s svojimi velikimi človeškimi žrtvami prispevali k temu, da je bil Avstriji v smislu moskovske deklaracije priznan status napadene države in da je bila kot prva žrtev Hitlerjeve agresije tudi oproščena plačevanja vojne odškodnine.

„Pridobitev boja in sad žrtev koroških Slovencev pa je predvsem tudi člen 7 avstrijske državne pogodbe,“ je naglasil predsednik ZKP. „Vendar pa si členu 7 nismo priborili koroški Slovenci sami — v grobiščih na Koroškem leži poleg slovenskega partizana tudi Korošec nemškega jezika, leži štajerski partizan, primorski partizan, borec z Dolenske in Gorenjske. Pa tudi pripadniki vseh drugih narodov in narodnosti Jugoslavije ter skoraj vseh narodov Evrope so pomagali koroškimi partizanom reševali v strašni zablodi živče Osmarko, da ji priborijo nazaj staro ime Avstrija in ji vrnejo ugled neodvisne demokratične države.“

Govornik je omenil tudi očitke nemških nacionalistov, češ da so se partizani borili za odcepitev dela avstrijskega ozemlja in za priključitev k Jugoslaviji. Poudaril je: „Med vojno o mejah nismo govorili, ker jih med Avstrijo, ki takrat ni več obstajala, ter Jugoslavijo sploh ni bilo; pri takratni Hitlerjevi Nemčiji pa koroški Slovenci seveda nismo hoteli ostati. Meje med Avstrijo in Jugoslavijo — tudi to je zgodovinsko potrjeno — so odpravili nemški nacisti, prav tisti, ki danes spet demagoško postavljajo vprašanje meja na dnevni red. To vprašanje pa postavljajo na dnevni red zaradi tega, ker načelno miru v tem delu sveta. „Meje so v nevarnosti“, kričijo, ko razstreljujejo partizanske spomenike in podirajo dvojezične napise; „meje so

RESOLUCIJA

SPREJETA NA OBČNEM ZBORU
ZVEZE KOROŠKIH PARTIZANOV DNE 12. 11. 1977

Ob 30. obletnici delovanja naše organizacije moramo glede na avstrijsko notranjopolitično situacijo, še posebno pa z ozirom na nerešeno vprašanje slovenske narodne manjšine v Avstriji soglasno ugotoviti, da je krepitev anti-fašistične zavesti nujno potrebna.

Koroški Slovenci smo doprinesli pomemben delež k vzpostavitvi druge avstrijske republike. Ponovno je treba poudariti, da smo se koroški partizani borili tako za svobodo Avstrije kot Jugoslavije. Pred kratkim je avstrijski predsednik odlikoval nekatere anti-fašiste. Odlikovanja smo z veseljem prejeli, čeprav so prišla zelo pozno, za mnoge, ki jih ni več med nami, prepozno. Odlikovanja sama na sebi pa so samo simbolična priznanja, od katerih narod ne more živeti. Največje odlikovanje in s tem izpolnjevanje obveznosti pa bi za nas pomenila dosledna izpolnitev 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Dogodki v zadnjih letih pa jasno kažejo, da avstrijska vlada noče izpolniti člena 7 in da celo poskuša z za nas in druge avstrijske demokrate nesprejemljivimi zakoni zavajati domačo in mednarodno javnost. Še več, avstrijske sodne in politične oblasti poskušajo s političnimi procesi zatreti naš boj. Zato naša organizacija odločno podpira vse tiste slovensko in nemško govoreče demokrate, ki so z opozarjanjem na več kot 20-letno neizpolnjevanje avstrijske državne pogodbe padli v nemilost pri oblasteh.

Zavedamo se, da stojimo pred dolgoročno borbo. V tej borbi se moramo Slovenci politično angažirati v zavezništvu z ostalimi avstrijskimi demokrati ter skupaj z njimi doseči, da postane fronta boja za demokratične pravice — sem pa spadajo tudi narodnostne — vse širša in se prenese v same politične stranke. Ožene političnega boja slovenske manjšine na zgolj nacionalno osnovo bi pomenilo zavestno zoževanje fronte naprednih sil in krepitev pozicij tistih elementov, ki so najbolj vneti pobudniki procesa asimilacije in germanizacije.

Naša organizacija bo tudi v bodoče kot doslej podpirala odločni in pošteni boj naših osrednjih organizacij in se uprla kakršnekoli poskusu razdvajanja in neupoštevanja osrednjih organizacij.

njeni na tradicije narodnoosvobodilne borbe,“ je naglasil predsednik ZKP. Kajti načela NOB so danes prav tako veljavna in potrebna kot nekdaj: zdrževati biveše aktivne člane odpora proti fašizmu ter gojiti in dvigati protifašistično in demokratično zavest.“

Bolj kot druge slovenske organizacije je bila borčevska organizacija že od vsega začetka izpostavljena napadom z desne in z leve. Vendar pa smo prestali vse udarce, je dejal tovariš Gašper, ki nam jih je z izdajstvi v lastnih vrstah ter z blatenjem in diskriminiranjem naših borcev zadala informbirojevska resolucija na levi, na desni pa ekskomunikacija Slovenskega vestnika, ki je zvesto in dosledno širil resnico o oboroženem partizanskem boju proti fašizmu.

Ko je spomnil, da je ZKP vsa leta po vojni zbiral dokumente in pričevanja o junaštvu in žrtvovanju koroških Slovencev v letih oboroženega boja, zaporov in koncentracijskih taborišč, je govornik poudaril: Če se zamislimo v duševnost teh naših rojakov, ki so umirali pod sekiro nacističnih rabljev in na vislicah, potem vemo, da to rodi ljubezen in spoštovanje do svojega ljudstva, kateremu pripadamo in ki ni klonilo pred najtežimi preizkušnjami, pod najhujšim nasiljem. In bolj bomo spoznavali to svojo težko, a slavno zgodovino, bolj jo bomo imeli poglobljeno v naših srcih, tem bolj bomo gojili in utrjevali ljubezen in zvestobo svojemu narodu.

„Ta ljubezen, to spoštovanje do žrtvovanja naših prednikov za svobodo v boju proti nacizmu pa bo imelo še druge pozitivne lastnosti, ki bodo krepile naše organizirano delo v korist našega naroda, pa tudi v solidarnosti z narodom-sosedom. Ta ljubezen bo odpravljala razne „podedovane grehe“ pri nas samih in krepila enotnost slovenskih organizacij v boju za narodni obstoj in napredek.“

Predsednik ZKP je omenil nedavno podelitev častnih priznanj za zasluge za osvoboditev Avstrije. Ob tej priložnosti je srečal stare predane protifašistične borce avstrijske narodnosti in pritegnil nase njihovo pozornost, ko se je za odlikovanje zahvalil v slovenski. Videl je, da ti ljudje z razumevanjem spremljajo boj koroških Slovencev, in v razgovoru z nimi je dobil tudi ustno potrdilo, ko je npr. Leopold Huber iz Št. Vida ob Glini dejal: Vsa čast vam Slovincem in hvala za vaše pogumno zdržanje napram nemškimi nacionalistom s KHD na čelul!

„V našem boju torej nismo sami,“ je dejal tovariš Prušnik. „Z našim neustrašenim bojem smo zbudili pozornost in zaskrbljenost tudi pri avstrijskih demokrati in solidarnostno gibanje, ki ga vodijo mladi ljudje, je odmev morda dosti žirih plasti večinskega naroda, kot si to predstavljamo. Ti mladi ljudje se prav tako opirajo na tradicijo svoje starejši generacije, kajti nemški nacionalizem je skupni

nik Prušnik. Stari partizani pa želimo, da vse dobro in koristno, kar smo se naučili med vojno in v dolgi povojni dobi, varujemo in ohranimo tudi za bodoče rodove. Zato se moramo zavedati, da tisti, ki bi nas hoteli razbiti s svetovnonazornim in strankarskim šovinizmom ter slabiti naša načela, posredno ali neposredno podpirajo politiko naših narodnih nasprotnikov. Naša načela, kot so vera v lastno moč, naslonitev na matični narod ter povezava z našim naravnim zaveznikom — avstrijskimi demokratičnimi množicami — so zacementirane s krvjo padlih protifašističnih borcev. Na štiridesetih pokopališčih južne Koroške ter krajev visoko v Svinjji planini in severno od Vrbskega jezera so pokopani borci raznih narodnosti. Tudi to je dokaz, da je bil naš boj internacionalističen, in to v pravem pomenu besede.

„Da pa smo koroški Slovenci še vedno prisiljeni boriti se za narodno

Z nespoštovanjem državne pogodbe

Avstrija ogroža napredne dosežke v Evropi

Z veliko pozornostjo spremljamo vašo aktivnost in vse tisto, s čimer se srečujete v svojem delu in življenju, v naporih za doseg takih pogojev, da bi bili res svobodni, enakopravni državljani v državi, v kateri živite, je dejal na občnem zboru ZKP član predsedstva Zveze združenj borcev NOV Jugoslavije Srečko Nedeljkovič. Na žalost pa vi koroški Slovenci, kakor tudi gradišćanski Hrvati, še vedno ne uživete vseh tistih pravic, ki vam pripadajo na podlagi obstoječih in obvezujočih mednarodnih dokumentov.

Kakor vam je znano, je Jugoslavija svoje odnose s sosedi vedno gradila na načelih medsebojnega spoštovanja in razumevanja; to velja tudi za primer republike Avstrije. Pri tem smo si in si še vedno prizadevamo, da bi sporna vprašanja reševali z razgovori v duhu dobrososedskega sodelovanja in helsinških dokumentov, katere sta sprejeli in podpisali ter se nanje obvezali tudi vladi Jugoslavije in Avstrije.

Zato smo tudi borci NOV Jugoslavije mnenja, da nespoštovanje mednarodnega dogovora, kakršen je državna pogodba o vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije z dne 15. maja 1955, neposredno ogroža napredne dosežke, saj se v času novih ustvarjalnih naporov narodov v svetu in posebno v Evropi za izboljšanje mednarodnih odnosov ter za večjo enakopravnost narodov, narodnosti in ljudi, tukaj pri vas zmanjšujejo že določene pravice in se enostransko revidirajo določila te pogodbe.

Zveza združenj borcev NOV Jugoslavije in vsi naši borci podpirajo politiko dobrih odnosov med našo državo in Avstrijo. Toda hkrati odločno stojimo na pozicijah in stališčih naše vlade, ki jih je le-ta že večkrat poudarila — namreč da je Avstrija dolžna in odgovorna za izvajanje državne pogodbe, posebno tudi člena 7. Zaradi tega ne moremo pristati na to, da se te obveznosti izkoriščajo kot predmet za medstrankarske licitacije in druge mahinacije, kajti gre za osnovne pra-

vice slehernega naroda, od katerih zavisijo tudi drugi življenjski pogoji.

Tisto, zaradi česar smo kot bivši borci proti fašizmu posebno zaskrbljeni in ogorčeni, pa je — milo rečeno — tolerantni odnos do delovanja raznih profašističnih skupin. Zlorabljujejo obstoječo situacijo te skupine na razne načine poskušajo, da bi škodovalle meddržavnim odnosom. Popuščanje neonacističnim elementom in toleriranje njihove dejavnosti in v soglasju s politiko korektnih odnosov do Jugoslavije ter aktivnega sodelovanja med državami in narodi v Evropi. Prav v teh dneh, na beograjskem sestanku o evropskem sodelovanju in varnosti, se dela na tem, da bi se vsa načela helsinških dokumentov točno spoštovala in uresničevala, prav tako pa gre tudi za pravice narodnostnih manjšin.

Naše nezadovoljstvo zaradi odnosa do manjšin v Avstriji ne pomeni pomanjkanja želje po dobrem sodelovanju in dobrososedskih odnosih s to državo, ki so na mnogih drugih področjih zelo uspešni, temveč težimo za tem, da odnosom ne bi škodovali pojavi, ki podirajo vse tisto, kar je bilo ustvarjenega z dolgotrajnimi skupnimi naporami. Takšen naš pristop k temu vprašanju je rezultat načelnega stališča naše države o manjšinskih pravicah na splošno, ki ga zastopa v vsej svoji notranji in zunanji politiki, katero dosledno uresničuje v svoji praksi. Opirajoč se na načela zunanje politike naše države, Zveza združenj borcev razvija sodelovanje tudi z organizacijami borcev v Avstriji. Mnenja smo, da bi te organizacije lahko vplivale na to, da bi se ta vprašanja reševala v korist razvijanja skupnih ciljev v težnji po sodelovanju in prijateljstvu med narodi naših dveh držav.

Ob koncu pa bi še zagotovil, da bomo tudi v bodoče spremljali vašo aktivnost, pripravljeni, da sodelujemo v vseh vprašanjih, ki so v korist našim dvem organizacijam, miru in varnosti ter boljšemu sodelovanju in prijateljstvu med narodi Jugoslavije in Avstrije.

v škodo nevtralne republike Avstrije!

Ko je omenil veliki delež, ki so ga koroški partizani prispevali v sklopu boja zaveznikiških sil proti Hitlerjevi Nemčiji (na ozemlju 2500 kvadratnih kilometrov so vezali okoli 15.000 nacističnih vojakov in policistov, torej celo sovražnikovo divizijo!), je tovariš Gašper dejal: „Bili smo vojaki z ostrim orožjem proti krvavemu nasilju nemškega nacizma. Vendar pa partizanom tudi z dinamitom v nahrbtnikih še na misel ni prišlo, da bi razstrelili kakšno koroško zgodovinsko znamenje. Kaj takega nismo počeli, čeprav smo hodili tudi mimo spomenikov, ki nam gotovo niso bili simpatični. To je moralna razlika med nami, vojaki osvobodilne vojske, ter nacisti, katerih ostanki se še danes poslužujejo dinamita, ko 30 let po vojni sredi miru v Evropi rušijo po koroški zemlji partizanske spomenike in se niti ne ustavijo pred pokopališči, kjer skrunito grobišča in nagrobne kamne padlih borcev. To je tudi dokaz, da je bila partizanska vojska celo med vojno bolj kulturna, kot so nemški nacionalisti 30 let po vojni v globokem miru!“

Če so taki še danes, potem si lahko predstavljamo, kakšni so bili in kaj vse so počenjali med vojno, ko so bili na oblasti, je poudaril predsednik ZKP in dejal, da bo Zveza koroških partizanov zato tudi v bodoče vodila boj proti fašizmu, ki na Koroškem še živi. V tem boju bo povezovala pripadnike obeh narodov v deželi, strela bo ustvariti široko protifašistično fronto, kar je potrebno zlasti v času, ko se po vsem svetu vzbujajo sile, ki se organizirano borijo za mir. V tem okviru se bo borila tudi proti histeriji antikomunizma, saj ta histerija danes ne pomeni nič drugega kot je pomenila Hitlerju med drugo svetovno vojno, ko je z antiboljševizmom ščeval narod proti narodu in človeka proti človeku.

Boj za pravico in resnico je dolgotrajen proces, ki ga lahko primerjamo z vrtnarstvom ali kmetijstvom, je dejal govornik. Tudi vrtnar ali kmet mora vedno spet ruvati in uničevati plevel, da obaruje zemljo in jo ohranja plemenitim sadežem. Pri delu na narodnem polju je isto: plevel v naši družbi je nacizem in fašizem. Tudi tu bomo morali stanovinsko zalirati plevel in čisti našo družbo za plemenite sadeže — za svobodo, demokracijo in enakopravnost. Čim več bomo vložili dela in samoodrekanja v delo na narodnem polju, tem bolj bomo sposobni in tem več uspeha bomo imeli.

Na koncu svojih izjavaj je izrekel predsednik ZKP priznanje zlasti slovenski mladini za njeno prizadevanje v boju za uresničitev pravic koroških Slovencev. „Koroški Slovenci smo lahko ponosni na našo mladino, ponosni in srečni, ker predano in pogumno stopa po stopinjah svojih revolucionarnih dedov in očetov. Za nas stare partizane je tako mladinsko gibanje veliko zadoščenje in priznanje za žrtve, ki smo jih prestajali med drugo svetovno vojno, pa tudi za obrekovanja in ponižanja v povojnih letih,“ je dejal tovariš Prušnik in pozval v boj za izvedbo člena 7, za enotnost demokratov slovenskega in nemškega jezika, za prepoved delovanja KHD in za dosledno izpolnitev avstrijske državne pogodbe.

Nepreslišno opozorilo

ob obletnici uspešnega bojkota ugotavljanja manjšine

„Naša današnja akcija naj bo opozorilo, da se nikoli ne bomo odrekli pravicam, ki nam pripadajo in se bomo z legalnimi sredstvi borili za popolno izpolnitev državne pogodbe, na kateri temelji avstrijska neodvisnost. Borili se bom skupno z nemškogovorečimi demokrati, da bomo obranili svoje in skupne človekove pravice in svobojčine in jih izgradili!“

Tako je med drugim rečeno v letaku, ki ga je krajevni odbor Zveze slovenske mladine v Železni Kapli širil zadnje nedelje — kot nepreslišno opozorilo ob obletnici uspešnega bojkota ugotavljanja manjšine, kot opozorilo na neizpolnjena določila člena 7 in kot obvezo, da bo nadaljevala boj, dokler ne bodo uresničene vse pravice, ki jih koroškim Slovincem jamči državna pogodba.

To svojo izpoved pa so mladinci v Železni Kapli podkrepili tudi še z daleč vidno akcijo: na zasebnem posloplju nasproti občinske hiše so namreč razobesili velik transparent (pet metrov dolg in dva metra širok), na katerem so nazorno prikazali „rojstvo“ avstrijske državne pogodbe dne 15. maja 1955 ter opozorili na usodni udelec, ki ga je načelom tega mednarodnega dokumenta zadala Avstrija 14. novembra 1976, ko je z ugotavljanjem manjšin stopila na nevarno pot enostranske revizije državne pogodbe; svoj protest proti zoževanju in kratenju demokratičnih pravic so podkrepili s tem, da so ob transparentu razobesili avstrijsko zastavo z žalnim trakom, ob njej pa zastave štirih velikih sil (Amerike, Anglije, Francije in Sovjetske zveze) podpisnic avstrijske državne pogodbe ter zastavo Jugoslavije kot sopodpisnice te pogodbe in jih s tem simbolično opozorili na njihovo dolžnost, da skrbijo za to, da bo Avstrija korektno in dosledno izpolnila svoje mednarodne pogodbene obveznosti.

V letaku, ki so ga delili v Železni Kapli, so poudarili, da pravice slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem — kakor vse demokratične pravice — ne morejo biti odvisne od procentov in števil. V avstrijski državni pogodbi tudi nikjer ni govora o takih pogojih, zato uvajanje procentov in števil kot podlage za pravice Slovincem, kot je bilo to narejeno v zakonu o narodnih skupinah, pomeni kršitev državne pogodbe.

V tej zvezi opozarjajo na podpis avstrijske državne pogodbe 15. maja 1955 in na njeno ratifikacijo v avstrijskem parlamentu, kjer je tedanji kancler Raab izrecno poudaril, „da glasovanje o državni pogodbi vsebuje odgovornost za vsak

posamezen člen. Imeli zadržke do enega ali drugega paragrafa in se naposled izgovarjali — to ni način sprejemanja državne pogodbe. Vsak poslanec se pri glasovanju za državno pogodbo izjavlja tudi za vsak njen posamezen člen in paragraf. Sicer naj glasuje proti“. In kaj so napravili iz teh določil tekom 22 let?

Avstrija se članes, več kot 22 let po tistem, prav gotovo ne more pohvaliti, da je izpolnila vsa določila državne pogodbe, ugotavlja slovenska mladina v svojem letaku.

Seminar ZSO

OB OBLETNICI BOJKOTA JEZIKOVNEGA PREŠTEVANJA

Ob prvi obletnici uspešnega bojkotiranja lanskega jezikovnega preštevanja oz. ugotavljanja manjšine prireja Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v dneh od 18. do 20. novembra v Železni Kapli tridnevni posvetovalni in izobraževalni seminar za svoje odbornike in politične delavce.

Posvetovanje bo služilo skupni oceni trenutnega narodno-političnega položaja ter bo obsegal razpravljanje o političnem življenju koroških Slovincem, o dvojezičnem goščtvu, o izgradnji novih gospodarskih struktur in o problematiki informiranja. Na podlagi razprav bodo zastavljene smernice za bodoče delo, ki v luči dosedanjega nezadovoljivega reševanja življenjskih vprašanj slovenske narodne skupnosti na Koroškem dobiva še posebno težo in pomembnost.

Med drugim sta bila kršena duh in črka fisljih členov, ki vsebujejo pravice narodnostnih manjšin. 22 let so se trudili, da bi pravice Slovincem zožili in izničili, poseben višek pa smo doživeli lani in letos: lani je bilo izvedeno ugotavljanje manjšine in je bil sklenjen zakon o narodnih skupinah, pri katerem ploha besedi 39 novih paragrafov izničuje pet kratkih in jasnih odstavkov 7. člena državne pogodbe in zakriva dejstvo, da Avstrija teh svojih jasnih obveznosti vsa leta, kar veljajo, ni izpolnjevala, temveč da je nasprotno sistematično slabila in izpodkopavala obstoječe pozicije manjšine; letos pa so bile sprejete odredbe k temu zakonu, ki so nadaljnji dokaz manjšinam sovražne politike, saj sta najmanj dve tretjini na podedovani avtohtoni zemlji živečega slovenskega prebivalstva Koroške zgubili pravice, ki so zajamčene v členu 7 državne pogodbe.

Prizadeta manjšina in nemško govoreči demokrati tega diktata niso sprejeli, poudarja slovenska mladina: bojkot ugotavljanja manjšine ter številne demonstracije in manifestacije so izraz protesta proti zakonu in odredbam, ki nasprotujejo državni pogodbi. V letaku je omenjena tudi izjava kanclerja Kreiskega, češ da je zakon o narodnih skupinah „minimalna rešitev“. Tada dejstva kažejo, da se oblasti niti tega ne držijo, kar piše v tem zakonu in v odredbah — tudi na primeru kapelške občine se to vidi, ko niti v vseh predvidenih krajih niso postavili dvojezičnih napisov.

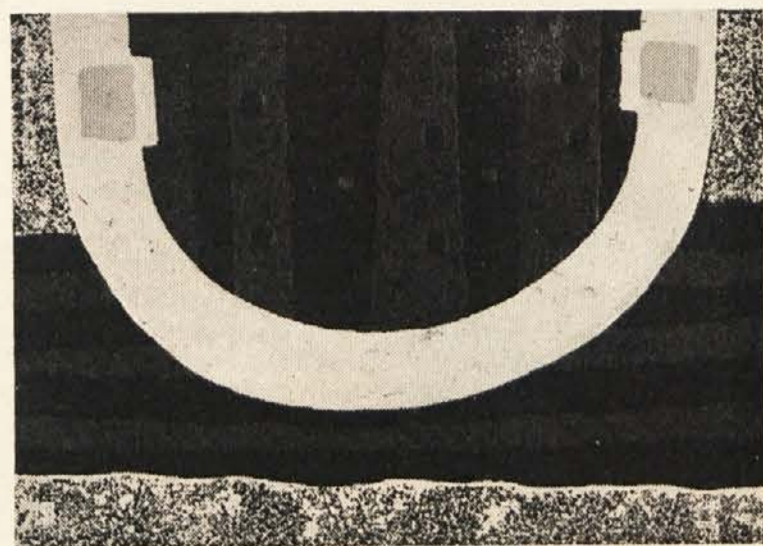
Ob koncu mladina ugotavlja, da potrebuje južna Koroška gospodarsko pomoč in podporo ter nova delovna mesta. „Pravična ureditev manjšinskega vprašanja je lahko dobra podlaga za razvoj celotnega družbenega življenja v tem prostoru, kjer živi dva naroda. Pravična rešitev pa je le tista, ki brez pridržkov spoštuje pravice manjšine, ustavna določila in mednarodne obveznosti. Zato se bomo z legalnimi sredstvi borili za popolno izpolnitev državne pogodbe. To naj bo skupna borba slovensko in nemško govorečih avstrijskih demokratov, borba za obrambo človekovih pravic in vseh demokratičnih svobod!“

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Vas vljudno vabi na otvoritev razstave grafik

prof. Lojzeta Spacala

ki bo v torek 22. novembra 1977 ob 19. uri.

Razstava bo odprta do 16. decembra 1977, in sicer od ponedeljka do petka med 13. in 17. uro.

ZANIMIVA KNJIŽNA NOVOST:

Maksim Gaspari

človek in umetnik v besedi in podobi

Pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani je pred kratkim izšla knjiga, ki je po vsebini in opremi enkratna predstavitev enega najbolj znanih slovenskih likovnih umetnikov — Maksima Gasparija, ki bo v začetku prihodnjega leta obhajal svojo 95-letnico. Je to v platno vezana knjiga velikega formata (28, x 22,5 cm), štiribarvni ščitni ovitek pa krasi umetnikov avtoportret.

Strokovno študijo o slikarju Gaspariju je napisal prof. dr. Stane Mikuž, eden najvidnejših slovenskih umetnostnih zgodovinarjev. V njej je v tekoči besedi predstavljeno umetnikovo življenje, objavljenih več zanimivih odlomkov iz Gasparijevih pisem, razložene pa so tudi njegove najzanimivejše slike. Hkrati je dr. Mikuž živo in sproščeno spregovoril o dobi in razmerah, ki so vplivale na slikarjevo življenjsko in umetniško pot. Ob strokovnem in obenem dovolj poljudno ubranem besedilu je reproduciranih v črno-beli tehniki 45 Gasparijevih del. V drugem, albumskem delu monografije pa je na odličnem umetniškem papirju v barvah reproduciranih še 50 najboljših oljnih slik in ilustracij, ki so danes že pogost in kot najbolj slovenske umetniške stvaritve globoko zasidrane v zavesti slehernega Slovencea.

Monografijo je uredil Slavko Pregl,

opremil in likovno uredil akademski slikar Aco Mavec, bibliografski del pa pripravil dr. Mirko Juteršek, medtem ko je barvne fotografije, po katerih so bile pripravljene proovrstne reprodukcije, prispeval Egon Kaše.

Za slikarja Maksima Gasparija danes radi pravimo, da je naš, slovenski, skorajda že ljudski umetnik. Tako zlepa ni slovenske družine, ki ne bi skrbno varovala kakšne znamenite Gasparijeve razglednice, koledarja ali knjige z njegovimi čudovitimi ilustracijami. Gaspari je bil in ostal tesno povezan z našo zemljo, našo zgodovinsko usodo in našim človekom v lepim in težkih trenutkih. V svojem dolgem življenju je ustvaril pisano galerijo narodopisno obarvanih umetnin; v neštetihih variacijah je upodabljal prizore iz kmečkega življenja ter jim vdihoval radoživost in nezlomljivo voljo do življenja.

Monografska študija o slikarju Gaspariju, ki jo je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani, razgrinja življenje in delo tega velikega umetnika v vsej njegovi polnosti kot sklenjeno celoto. Zato ta knjiga spada v vsako slovensko hišo in bo okras slesberne knjižne police. Naročite jo lahko tudi v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu, Paulitschgasse 5-7, kjer stane 285 šilingov. Za bližnje praznike je to tudi edinstveno darilo.

MOŽ, KI NIKDAR NI ZATAJIL — MOŽ, KI NIKDAR NI ZATAJIL — MOŽ, KI NIKDAR NI ZATAJIL — MOŽ, KI NIKDAR NI ZATAJIL — MOŽ, KI NIKDAR NI ZATAJIL — MOŽ, KI NIKDAR NI ZATAJIL

FRANC AICHHOLZER:

Iz mojih spominov

Posodil sem mu nekaj mladinskih knjig, ki pa mi jih je kmalu vrnil. Hotel sem se prepričati, če je knjige tudi prebral. Zato sem ga poklical, naj mi pove, kaj si je zapomnil. Nemalo sem bil presenečen, ker je dobro poznal njihovo vsebino.

Govoril sem z župnikom, ki je na šoli poučeval verouk. Bil je po rodu Čeh in Slovincem zelo naklonjen. Vprašal sem ga, če ima kaj mladinskih spisov, ker nekateri otroci radi berejo kaj slovenskega. Tudi on je pohvalil Voranca, primernih knjig za mladino pa ni imel. Moji prošnji, ali bi bil pripravljen otrokom izposojati mladinske knjige, če bi jih dobil od drugod, je bil takoj voljan ugoditi. Pisal sem Ciril-Methodovi družbi v Ljubljano in kmalu je na župnikov naslov prispel zavojček mladinskih knjig. Odslej Voranc in tudi nekateri drugi učenci niso bili več v skrbeh za slovensko čtivo. Vse to mi je ostalo še dobro v spominu.

Večkrat se je zgodilo, da sem — navadno na koncu slovenske ure — vprašal Voranca, ali nam ve kaj povedati od tega, kar je čital. Se danes ga vidim, kako je stopil na oder — bil je tedaj 11 do 12 let star, telesno dobro razvit, a nekoliko bledečen, svetlih las in z malimi pegami v obrazu. Najprej se je nekoliko zamislil, se s prsti desne roke dotaknil čela, kakor bi nekaj iskali v svoji zakladnici. Potem je začel pripovedovati, navadno kako pravljico ali pripovedko, včasih tudi kako daljšo povest. Govoril je gladko, jezik mu je tekkel, kakor da bi iz knjige bral, in ves razred ga je pozorno poslušal. Za pohvalo se ni dosti zmenil. Sedel je zopet na svoje mesto in

ostal resen, kakor je bil navadno. Le prav redko ga je bilo videti, da se je nasmejal. Njegova obleka je bila sicer čedna, vendar navadno že precej obnošena, iz česar se je dalo sklepati, da ni bogatih staršev sin.

Prežihov grob

Tak je bil Voranc, ko je hodil še v ljudsko šolo. Ze tedaj je kazal svoje talente in ljubezen do materinega jezika. Pozneje pa je bila ljubezen do narodno in socialno zastavljene ljudstva tista misel, ki ga je vodila, četudi po zelo trnovi poti, navrh pisateljske slave.

Zelzel sem spoznati Vorančevega očeta, ki

sem o njem vedel, da spada k vodilnim Slovincem v občini. Tudi ta priložnost se mi je kmalu nudila. Nekega zimskega popoldneva sva jo ubrala z nadučiteljem na precej oddaljeni Prežihov vrh. Tam je bila majhna kmetija; njen najemnik je bil Vorančev oče, velik, krepak mož v najboljših letih. Vesel naju je bil, ko sva vstopila. Na mizi je ležal list „Mir“, tedanje glasilo koroških Slovincem. Iz pogovora ob hruševcu in ovsnem kruhu sem spoznal kremenit značaj tega moža in njegovo odločno slovensko prepričanje. Ne spominjam se več, kaj vse smo govorili, vem pa še, da mi je nadučitelj zatrjeval, ko sva se vračala pozno zvečer domov, kako rad se pomenjuje s Prežihom, ker veliko čita in veliko ve, pa čeprav sta si politično povsem nasprotnega mišljenja.

Z obiskom na Prežihovem vrhu sem dobil nekoliko vpogleda v vzdušje, v katerem je dorasčal in se razvijal Voranc.

Mojega učiteljevanja v Kotljah pa je bilo nepričakovano hitro konec, kajti že po šestih mesecih sem bil premeščen v Libelčice in jeseni istega leta na Ojstrico nad Spodnjim Dravogradom. Te premetitve so bile v zvezi z epidemijo, ki je precej trdo posegla v moje življenje.

Za časa moje prve službe je bilo na Koroškem že nekaj zavednih slovenskih učiteljev. Nemški tovariši so nas imenovali Apihove učence (Apjihünger), po znanem slovenskem profesorju in zgodovinarju, ki je bil rojen Gorenjec, doma iz Begunj, znan posebno po knjigi „Slovinci in leto 1848“. Profesor Apih je poučeval slovensščino na celovškem učiteljsku, kjer je znal ogreti slovenske dijakke za materinščino in slovensko književnost. To pa so imeli nemški nacionalni krogi, katerim je po veliki večini pripadalo tudi učiteljstvo, za

razdiralno delo, saj je nasprotovalo njihovim raznarodovalnim načrtom. Skušali so vsak pojav slovenskega udejstvovanja zatreti s tem, da so take „nepopoljšljive“ učitelje nameščali in premeščali bodisi v osamljene gorske kraje ali pa med Nemce, kjer niso imeli priložnosti, da bi se shajali.

Taka usoda je doletela tudi tovarišico Jančko Kleinmajer, poročeno Čuček, ki je bila doma iz Brnce pri Beljaku in s katero sta se poznala že od mladosti. Tudi ona ni bila v službi med Slovinci, ampak v popolnoma nemškem Ettendorfu v Labotski dolini. Na njeno pobudo smo nekateri slovenski učitelji privedili januarja leta 1915 v Smihelu nad Pliberkom prijateljski sestanek, katerega sta se poleg Kleinmajer-Čučkove in mene udeležila tudi tovariš Švikaršič, upokojeni profesor v Ljubljani in že pred več leti umrli Miha Herzele. Dasi je bil ta sestanek samo prijateljskega značaja, so zagnali nacionalni listi velik krik in vik, češ, da se snuje na Koroškem slovensko učiteljsko društvo in s tem ogroža enotnost nemške učiteljske organizacije. To je bilo dovolj za mojo premetitev najprej v Libelčice in nekaj mesecev pozneje na enorazrednico na Ojstrico z nad 1000 m nadmorske višine, kjer sem zaradi neurejene hrane in drugih težav po dvehletnem službovanju nevarno zbolel. Po več kot polletnem bolezenskem dopustu sem toliko okreval, da sem mogel spet nastopiti službo na ugodnejšem mestu v Maloščah pri Beljaku.

S Prežihovim Vorancem se sicer osebno nisva več srečala, vendar mi je postal po svojih življenjskih preizkušnjah in spisih tako blizu, da sem ga v duhu spremljal po vseh njegovih potih. In tako se še danes srečujem z njim.

(Konec)

Šiman Wrulich -
sedemdesetletnik

Kdo od pevcev in tistih, ki imajo petje radi, ga ne pozna? Nešteto nastopov radiškega moškega in mešanega pevskega zbora je doma, v Celovcu, po naših dolinah, pa tudi v Sloveniji, na Tržaškem, Goriškem in v Beniciji v povojnih letih vodil ter znal navduševati pevce in poslušalce. Koliko naših ljudi na Radišah, v Bilčovsu, v Št. Ilju, v Borovljah, v Plajberku, v Št. Primožu, v Kapli in drugod je videlo igre, ki jih je z igralci domačega prosvetnega društva nastudiral, režiral in vodil pri uprizoritvah? In ko zadoni v radiu znana in priljubljena pesem „Mrzel veter tebe žene“ — kdo bi si mislil, da je pevec — solist, ki je znal s svojim lepim petjem razveseliti že toliko ljudi, preprost bivši kmet v Zgornjih Rutah in sedanjí mežnar na Radišah?

19. novembra 1977 bo Šiman Wrulich postal sedemdeset let star. Kdor Šimana pozna, tej vesti nemara ne bo verjel. Mlad je videti, vedno vesel in delaven, tako kot v mladih letih. Vedno še vodi posvetno in cerkveno petje na Radišah, vedno še režira igre, še vedno je predsednik domačega slovenskega prosvetnega društva, vedno je še član nadzornega odbora Slovenske prosvetne zveze v Celovcu. Vedno se še trudi, čeprav življenje tudi njemu ni prizanašalo.

Mlad je bil komaj 12 let, ko mu je umrl oče in je od takrat domačija slonela na njegovih ramah. Mlad pa je bil tudi, ko je začel peti v zboru. Še kot dečka ga je pritegnil pokojni radiški organist Alojzij Thaler, Tončev oče na Radišah k mešanemu zboru. Pa tudi k tamburašem so ga kmalu pritegnili. In ko je bil potreben nov režiser — pred vojno je to še bilo — koga so izbrali drugega kot spet njega, ki je bil hkrati tudi najboljši igralec. Postopoma je dobival vedno več dela in vedno več odgovornosti. Veliko bi vedel Šiman Wrulich pripovedovati o sebi, o življenju našega naroda, o kulturnem ustvarjanju na Radišah in drugod, pa tudi o veseljih in bridkih urah, ki spremljajo človekovo življenje. Računati pa ne bi smel, koliko ur in dni je žrtvoval za vaje in priprave kulturnih prireditvev? Kolikokrat so ga pogrešali doma? — Prišel bi do rezultata, katerega bi se sam ustrašil.

V priznanje za njegovo veliko požrtvovalnost na kulturno-prosvetnem polju ga je Slovenska prosvetna zveza v Celovcu pred leti odlikovala s priznanjem Andreja Šusterja-Drabosnjaka, pred kratkim pa je kot zasluzni slovenski zamejski kulturni delavec prejel še odličje Svobod z zlatim listom.

In če je sedaj čas za čestitke, potem naj bodo te čestitke predvsem zahvala in prošnja: Zabvala mu gre za njegovo nesebično in požrtvovalno delo, katerega viden odev je, da so Radiše še take kot so. Če se ozre naokoli, je nanje kljub vsem razočaranjem lahko ponosen: Radiše so mogle obraniti lik slovenskega podeželja. Pa tudi v bodoče brez Šimana ne bo šlo. Zato prošnja, da bi še bil na razpolago, da bi se še trudil, čeprav mu to morda ne bo več tako lahko kot v mladih letih.

Prisrčne čestitke pa gredo tudi Šimanovi ženi Veroniki, ki prav tako v teh dneh obhaja svojo sedemdesetletnico!

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Celovec/Klagenfurt, Gosometergasse 10, telefon 32 5 50 - Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Mladi zadružniki iz
Slovenije obiskali Koroško

Minulo soboto in nedeljo je bilo pri nas na Koroškem na obisku 150 mladih zadružnikov iz Slovenije. Na Koroško so prispeli v treh skupinah in iz treh različnih smeri. Skupino, ki je prišla preko obmejnega prehoda Holmec, sta tam sprejela predstavnika — Janez Hudl, v imenu Zveze slovenskih zadrug in Valter Gufovcnik, v imenu Zveze slovenske mladine; drugo skupino, ki je prišla preko Ljubelja, sta na bloku pozdravila predstavnika Zveze slovenskih zadrug in Zveze slovenske mladine, Krista Wieser in Jože Hribar; tretjo skupino pa, ki je prišla preko Trbiža, je tam sprejel in ji izrekel dobrodoščilo, Štefan Riegelnik.

Namen njihovega obiska Koroške je bil spoznati strukturo južne Koroške in seznaniti se s problematiko naše narodne skupnosti. Mlade zadružnike je predvsem zanimalo, kako delujejo posamezne organizacije bodisi na gospodarskem, kulturnem in pa tudi na drugih področjih. Ob spremljevanju naših zastopnikov so si ogledali razne naše kraje, zvečer pa so se vsi

dal aktivizaciji Zveze slovenske mladine, ki širi svojo dejavnost na celotnem dvojezičnem ozemlju. V imenu Slovenske kmečke zveze je vsem navzočim izrekel dobrodoščilo predsednik SKZ Jože Partl. V imenu gostov iz Slovenije pa je naše zastopnike pozdravil predsednik Zadružne zveze Slovenije Andrej Petelin in ob tej priložnosti izrazil pripravljenost čim tesnejšega sodelovanja med Zadružno zvezo Slovenije ter Zvezo slovenskih zadrug in Slovensko kmečko zvezo.

Večer je olupšal domači pevski zbor SPD „Zarja“ z lepim repertoarjem slovenskih narodnih pesmi. Za razvedrilo in prijetne moderne ritme pa je poskrbel ansambel „The Spiders“ iz Zelezne Kaple, ki ga vodi Kuhar Peter mlajši. Da so se gostje iz Slovenije in domačini dobro počutili, prepričljivo potrjuje izražena želja, da bi prišlo še do ponovnih stikov med zadružno in sploh mladino tu in onstran Karavank.

Slovensko prosvetno društvo
„Obir“ na Obirskem vabi na

KONCERT

ki bo v soboto 19. novembra
ob 19.30 uri pri Kovaču na
Obirskem.

Gostuje: moški oktet prosvetnega društva „France Prešeren“ iz Žirovnice-Zabreznice.

Vsi prisrčno vabljeni!

O d b o r

zbrali v hotelu „Obir“ v Zelezni Kapli, kjer je bil skupen razgovor med mladimi zadružniki iz Slovenije in zastopniki naših narodnih organizacij. Pred večernim kulturnim programom je tajnik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser v imenu Zveze slovenskih organizacij orisal trenutni politični položaj koroških Slovencev. Velik poudarek je v svojem govoru

Naslednji dan v nedeljo so mladi zadružniki nadaljevali s programom po južni Koroški in si v okviru le-tega ogledali tudi vojvodski prestol na Gosposvelskem polju. Zaključno kosilo je bilo v gostišču pri Miklavžu v Bilčovsu, od koder so nato polni lepih in prijetnih vtisov ter z željo, da bi kmalu spet prišlo do podobnega srečanja, odbrzeli nazaj na svoje domove.

Bilčovščani protestirajo

Valu protestov širom Koroške, v zvezi z zakonom o narodnih skupnostih, se je pridružilo tudi Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu. V resoluciji zveznemu kanclerju dr. Kreiskemu, ki je bila soglasno sprejeta ob 65. obletnici SPD „Bilka“, je bilo jasno povedano, da omenjeni zakon ni prispeval nobenih zboljšav življenjskih pogojev koroškim Slovincem in s tem tudi ne izpolnitve 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Čeprav je naša občina pretežno slovenskega značaja, piše v resoluciji, nam oblasti kljub temu odrekajo najosnovnejše pravice — dvojezične napise na javnih ustanovah, dvojezični pouk šoloobveznih otrok v slovenskem materinem jeziku, uporabo slovenskega jezika pred okrajnim sodiščem itd.

V boju za enakopravnost se solidariziramo tudi s tistimi pripadniki slovenske narodne skupnosti, ki v 52 (starih) občinah nimajo pravice do dvojezičnih napisov in pa tudi s tistimi v 22. novih občinah, ki nimajo pravice uporabe slovenskega materinskega jezika v uradih.

Čeprav se kot zavedni Slovenci in lojalni državljani v okviru našega kulturnega in izobraževalnega dela vedno prizadevamo za resnično pomiritev, moramo na žalost ugotoviti, da naša narodna skupnost izgublja na svoji substanci in da so vsi tisti, ki se borijo za svojo narodno identiteto, vedno bolj izpostavljeni gospodarskemu in družbenemu pritisku.

Vsebinska sprejete resolucije zaključuje s sledečimi besedami: „Vi gospod kancler, morate odkrito priznati, da je zakon o narodnih skupnostih — o katerem ste sami rekli, da predstavlja samo minimalno rešitev — za nas nesprejemljiv, ker smo trdno odločeni, da hočemo preživeti! Prepričani smo, da bo naš odločni nastop doprinesel k temu, da se bo nadaljnje odločitve odgovornih državno-političnih gremijev obravnavalo v duhu spoštovanja človekovih vrednot in odkrite strpnosti.“

Prepisi resolucije z nad 200 podpisov so bili poslani na naslednje osebnosti in ustanove: Zveznemu prezidentu dr. Kirchschlägerju; predsedniku državnega zbora Antonu Benya; deželnemu glavarju Leopoldu Wagnerju; Zvezi slovenskih organizacij, Klubu slovenskih odbornikov in Narodnemu svetu koroških Slovencev.

Klub jugoslovanskih delavcev
„Triglav“ vabi v počastitev
Dneva republike na

SVEČANO PRIREDITEV

ki bo v nedeljo 27. novembra
1977 ob 16. uri v Delavski
zbornici v Celovcu.

Nastopa kulturno-umetniški
ansambel

TANEC

iz Skopja s pesmimi in plesi
narodov in narodnosti Jugoslavije.

Vsi prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo
„Radiše“ vabi na predavanja
s skiptičnimi slikami

„TO SO RADIŠE“

v soboto 26. novembra 1977
ob 19.30 uri pri Taverju na
Radišah.

Tomaž Ogris bo predvajal
barvne slike o življenju in
delu na Radišah.

K udeležbi vabi

o d b o r

Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza

v a b i t a n a

koncert

MLADINSKEGA PEVSKEGA ZBORA

iz Maribora, pod vodstvom profesorja Branka Rajšterja

● v nedeljo 20. novembra 1977 ob 19.30 uri
v dvorani pri Schwarzlu v Pliberku

● v ponedeljek 21. novembra 1977 ob 19.30 uri v srednji dvorani
Doma glasbe v Celovcu

Ljubitelji lepe pesmi prisrčno vabljeni!

Brez kulture bi bili hlapci

Letos obhaja naše slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu 65-letnico obstoja in plodnega dela. O uspehu tega dela se lahko prepriča vsakdo, saj se je do danes ohranila odpornost in samozavest našega ljudstva.

Navadni zgagarji

Govori KHD-jevskih veljakov, ki so v glavnem naperjeni proti nam koroškimi Slovincem, ne šokirajo samo nas, ki smo neposredno tarča teh gnusnih napadov, temveč tudi avstrijske demokrate, ki se upravičeno zgražajo nad takšnimi govori in pa seveda tudi nad tem, da se v Avstriji lahko nemoteno kleveča in sramoti pripadnike druge narodnosti v državi. Pisanje v glasilu KHD, da bo mir v deželi šele takrat, ko enega obeh narodov na Koroškem ne bo več; prepričljivo dokazuje, kako prežeti s sovražstvom do Slovencev so ti krogi, ki se odevajo v plašč „domovinske zvestobe“.

Med mnogimi avstrijskimi demokrati, ki jim hujskaški govori nemških nacionalistov odkrito predsedajo, naj omenimo Fritz Müllerja iz Gradca, ki je v graški Kleine Zeitung zapisal sledeče:

Der Ausschnitt, den das Fernsehen von der am 10. Oktober gehaltenen Brandrede des Kärntner Heimatdienstpräsidenten brachte, war erschütternd. Es ist unfassbar, daß heute in Österreich schon wieder Hetzreden gehalten werden dürfen.

Hetzredner solcherart waren es, die schließlich das alte Österreich-Ungarn in den Abgrund stürzten, welches die Keimzelle eines vereinten Europas hätte werden können.

Slovenji Plajberk

Čeprav je naša fara po številu prebivalstva sorazmerno majhna, smo v teku enega samega meseca pospremili k zadnjemu počitku kar dva vaščana — 83-letno Waldhauser Jožefo pd. Podnarjevo mamo in Pavla Waldhauserja pd. Dušnjaka, oba iz Slovenjega Plajberka.

Podnarjeva mama izvira iz zavedne plajberške družine Čertov pd. pri Najeku. Pri Podnarju — znana gostilna in izletniška točka — kamor se je primožila, je našla svoj drugi dom, na katerem je vzgojila otroke v zveste pripadnike naše narodne skupnosti. Pri Podnarju so se vedno radi zbirali domači in pa borovljski prosvetaši, zlasti med obema zadnjima vojnama je bilo pri Podnarju nekakšno kulturno središče. Podnarjeva mama, ki je med tem časom že postala prababica, je bila ko je še živela zelo ponosna na svoje potomce, ki so danes med najaktivnejšimi prosvetaši našega kraja.

Podnarjevo mamo bomo ohranili v častnem spominu, svojcem ob tej težki izgubi izrekamo naše globoko sožalje.

Prejšnji teden smo se poslovili od našega sovaščana Pavla Lausergerja pd. Dušnjaka, ki je v 68. letu starosti umrl v celovski bolnišnici. Ves trud zdravnikov je bi zaman. Z njim smo zgubili izredno pridnega človeka, ki je kljub veliki družini, ne samo obdržal svojo kmetijo, marveč si je zraven zgradil še nov dom. Ker se ni mogel preživljati samo od kmetije, je bil seveda primoran, poiskati si še drugo delo kot gozdni delavec. On si je samo z rokami prigaral vse to, kar danes premore Dušnjakovina. Težko prizadeti in številni družini ob izgubi mnogo prezgodaj umrlega očeta, izrekamo naše globoko sožalje.

Pogrebni obred na obeh pogrebih je opravil domači župnik Jančar. Od obeh umrlih pa se je poslovil domači pevski zbor. Tudi udeležba na obeh pogrebih je bila ogromna, kar je prepričljiv dokaz, da sta bila oba umrla zelo spoštovana in priljubljena med našim prebivalstvom.

Naši planinci na Topici

Kljub neugodnim vremenskim napovedim, da se bo vreme poslabšalo, se stari planinci nismo dali ugnati v kozji rog. Kljub izredno slabim izgledom, saj so goste megle nevarno zagrinjale kapelške grape, smo iz Železne Kaple, kjer je bilo zbirališče (pred hotelom Obir), nadaljevali pot skozi dolino Lepene do gostilne Riepl v Koprivni, odkoder smo peš nadaljevali vzpon proti Topici (1650 m), ki je bila cilj našega nedeljskega izleta.

V Železni Kapli nas je na levi strani tik ob cesti presenetil ogromen transparent na neki hiši z napisom „Avstrijska državna pogodba * 15. 5. 1955 — + 14. 11. 1976 — Slovenska mladina.“ Ta napis, ki je napisan v obliki osmrtnice, obrobajo avstrijska, jugoslovenska, in zavezniške zastave. Ta posrečena demonstracija naše mladine ob obletnici proslulega preštevavanja posebne vrste, ki je imelo za posledico protimanjšinski zakon; je bil osrednji dogodek Železne Kaple, saj je bil prostor pred tem ogromnim transparentom cilj številne publike, ki je živahno komentirala to najnovejšo mladinsko ak-

cijo. Naš nedeljski cilj je torej tokrat bil zahodni sosed Pece — Topica. Ta vrh smo izbrali zaradi tega, ker je eden najbolj razglednih med Železno Kaplo in visoko Peco. Na tem področju — od vzhoda proti zahodu — so najbolj značilne vzpetine Peca, Topica in Ojstra. Ker pa smo letos že obiskali Peco in Ojstro, nam je ostala odprta samo še Topica, no in v nedeljo smo jo „kasirali“. Kljub sorazmerno majhni višini je Topica odlična izletniška cilja, s katerega se nudi lep pogled zlasti na Savinjske Alpe v sosednji Sloveniji.

Pot nas je vodila od gostilne Riepl proti severozahodu čez senožeti in čez planine mimo Borovnikove lovske kočje na sleme in levo oziroma zahodno proti vrhu. Z razgledom na vrhu Topice je bilo slabo. Zagnika nas je megla in začelo je nalahnno deževati. To je bil tudi povod, da smo po znanem nekoliko predelanem izreku — veni, vidi, fugi (prišel, videl, zbežal) zapustili vrh. Dež nas ni preveč motil, ker smo imeli pelerine in dežnike. Kljub dežju in snegu, ki se je mešal vmes, je bil sestop, lahko bi rekli še kar prijeten, to pa zato, ker smo bili dobro opremljeni proti vremenskim neprilikom. Grede v dolino smo si ogledali Borovnikovo lovske kočje, ki ima prelepo lego na jasi obdani s temnim smrekovim gozdom. Zanimivo je še omeniti čudo narave, da smo tik pod vrhom videli cveteti trobentice in deteljo, kar je v tem času res nekaj nenavadnega. Ko smo dosegli parkirišče, smo morali ugotoviti, da je prednja guma kolesa tovarišev avtomobila prazna. Ta nezgodica je bila v nekaj minutah spet urejena.

Nekaj sto metrov vzhodno od Riepla stoji znana cerkev, ki jo je dal zgraditi lastnik Rieplove domačije, gospod Sadovnik Florjan. Ker smo bili precej zgodni, smo obiskali to posebnost. Cerkev je bila k sreči odprta. Pred vhomom je nemški na-

pis s približno sledečim tekstom: „Kdor je proti razumevanju med ljudmi, narodi in verami; je tudi proti bogu“. Ko smo stopili v cerkev, smo se lahko prepričali, da tisti citat le ni tako resno mišljen — vsi napisi v cerkvi so namreč nemški, razen tistega pred puščico.

Rieplova gostilna s 1249 metri nadmorske višine v Koprivni (Koprein Sonnseite) nad Lepeno, je najvišja domačija na tem območju. Tudi s tega kraja je prelep razgled na Savinjske planine in ostro Staričičovo piramido. Ta kraj je priljubljena izletniška točka, ki jo lahko z avtom dosežemo tudi pozimi. Gostilna Riepl ima nekaj prenočišč in je odprta vse leto. Prenočišče se dobi tudi pri sosedu Čemru (J. Kogoj). Po tej stari rodovini je imenovan tudi vrh, Čemrova glava (1362 m), ki ga pa najdete samo še v starih zemljevidih. Na Čemrovo glavo spominja v novejših kartah samo še kota 1362. Tipično za avstrijsko kartografijo je, da izginjajo slovenska avtohtona gorska imena in kar je še bolj sramotno, da le-ta tudi sistematično ponemčjujejo. Upravičeno se sprašujemo, ali je to tudi tisto pospeševanje manjšin, o katerem se radi hvalijo avstrijski politiki. K vsemu temu lahko samo ugotovimo, da je med besedami in dejanji še zelo globok prepad.

Kljub zelo neugodnemu vremenu smatramo naš izlet na Topico kot uspel. Pravim planincem dobro premišljene ture ne smejo biti ovira. Zelo smo obžalovali, da se kapelški planinci niso udeležili izleta, saj bi njihova navzočnost naredila izlet prav gotovo še bolj atraktiven.

Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ vabi na predvajanje slovenskega barvnega filma po istoimenskem romanu Miška Kranjca

„POVEST O DOBRIH LJUDEH“

v nedeljo 27. novembra 1977 ob 14.30 uri v društveni sobi Dollichgasse 4. Film predvaja Slovenska prosvetna zveza.

Ljubitelji lepih filmov prisrčno vabljeni!

O d b o r

Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobrli vasi prireja ob
70-LETNICI OBSTOJA

kulturni teden

S P O R E D :

Nedelja 20. novembra 1977 ob 14.30 uri — igra „Kadar se utrga oblak“, igrajo člani SPD „Srce“

Četrtek 24. novembra ob 20. uri — Zabavno glasbeni večer. Igrata trio Korotan in instrumentalni ansambel „Drava“. Pojeta Magda Koren in Uši Kelih

Petek 25. novembra ob 20. uri — Predavanje z diskusijo „Von der Befreiung zum Staatsvertrag“, „Die Kärntner Slowenen nach dem zweiten Weltkrieg“. Predava dr. Hanns Haas univ. asistent iz Salzburga

Sobota 26. novembra ob 15. uri — Mladinska igra „Plesoči osliček“, igra Oder Mladje iz Celovca
ob 20. uri predavanje z diskusijo „Chancen der Minderheiten in der Demokratie“, predava univ. prof. dr. Anton Pelinka — Innsbruck

Nedelja 27. novembra 1977 ob 14.30 uri — Slavnostna prireditve ob 70-letnici društva. Nastopajo: govorniki, domači pevski zbor ter sosednji pevski zbori in folklorna skupina SPD „Srce“

Vse prireditve so v kulturnem domu v Dobrli vasi!
Prijatelji slovenske besede in pesmi prisrčno vabljeni!

Lep jubilej

Pred nedavnim je Gross Šiman v St. Petru na Vašinjah obhajal svojo 85-letnico življenja.

Jubilanta poznamo kot človeka napredne miselnosti in ga tako najdemo v prednjih vrstah naprednega gibanja, tako tudi v vrstah naših narodnih organizacij. Dolga leta je bil marljiv sodelavec Slovenskega vestnika. Marsikdo od starejših bralcev se rad spominja njegovih prispevkov z naslovom „Kovarjev Miha“. Kar Šimana še danes tako odlikuje je to, da je čudovit govornik. Prav dobro se ga spominjamo kot gorečega govornika, ki je vedno govoril prepričljivo, tako da je njegova beseda vedno našla posluš in bila upoštevana.

Kot je naš jubilar napreden po miselnosti, tako je bil tudi napreden kmet in zato zelo čistan pri prebivalstvu, ki mu je dolga leta zaupalo mandat občinskega odbornika.

Šimanu Grossu iskreno čestitamo k njegovemu jubileju z željo, da bi bil še mnogo let zdrav in čil med nami.

Naši lovci na lovu v Sloveniji

Na povabilo Zveze lovske družin Maribor, se je preteklo soboto, 5. novembra zbralo 35 naših lovcev — vsi člani Kluba prijateljev lova — v hotelu Orel v Mariboru, kjer sta jih sprejela bivši predsednik ZLD Maribor in iskreni prijatelj koroških Slovencev, tovariš Ivo Škerlovnik ter predsednik izvršnega odbora, Rado Krokovšek. Omenjena lovska predstavništva sta naš pospremlila do bližnje lovske družine „Polškava“, kjer se je v prijetnem vzdušju odvijalo tovariško srečanje s skupno večerjo. Koroške lovce je spremljal tudi jugoslovanski konzul iz Celovca, Peter Zupančič. Vse zbrane tega srečanja je toplo pozdravil predsednik ZLD Maribor, Franjo Ledinek in ob tej priložnosti tudi razložil širši pomen teh vsakoletnih lovskih shodov. V svojem govoru je poudaril, da so štajerski lovci vedno pripravljene sprejeti koroške člane zelene in narodnostne bratovščine v svoje vrste in jim poleg lovskega izživljanja nuditi vso moralno podporo za nadaljevanje pravičnega boja za doseg vseh zapisanih ekonomskih in kulturnih pravic na svoji dedovani zemlji. Rekel pa je tudi, da je to tradicionalno srečanje — bilo je že štirinajsto po vrsti — živ izraz skupnosti enega slovenskega naroda in da so, ko letos praznujemo 70-letnico lovske organiziranosti, povezani z nami vsi

slovenski lovci, vključno tudi tisti, ki žive izven meja. Želel je vsem prijetno bivanje med mariborskimi lovci, za naslednji dan pa ravne cevi in uresničitev vseh lovske želje. Ker je bil letos, prvič po štirinajstih letih, predsednik Kluba prijateljev lova službeno zadržan, se je v imenu naših lovcev zahvalil za gostoljubnost tajnika KPL in ob tej priložnosti izročil gostiteljem spominski darilo.

Po končanem srečanju, ki je bilo obrobjeno s skupno zapeto pesmijo, smo se vrnili v Maribor, kjer smo v hotelu „Orel“ prespali. Seveda so nekateri naši „srečanje“ še nadaljevali, saj jim je še naslednje jutro ob zajtrku žarela z obraza vesela in budna „mariborska noč“. Veselje in lovska tovariška družba sta v Mariboru pač podvržena navajenim domačim šablonam!

Ob spremstvu lovcev-gostiteljev, smo se po mariborskih ulicah po skupinah podali v bližnja lovišča, kjer smo preživeli nepozabne ure.

Ti lovi so za nas Koroške enkratni doživljaji. Seveda ni čudno, da se ob celotnem pričakovanju veselimo teh shodov, posebno seveda še tisti — in teh je večina — ki doma nimajo možnosti takšnega lovskega izživljanja. Tem potom se Klub prijateljev lova ponovno zahvaljuje vsem, ki so z delom in gojitvijo pripomogli k uspehu teh skupnih lovov.

I V A N C A N K A R

16

Črtice in novele

1907—1909

**BRAT EDVARD
ZGODBA IZ SANJ**

„Ne čakam dolgo, ko pride nekdo skozi vrt po pesku. Pogledam oprezno izza meje — dvoje jih je bilo, moški in ženska; počasi sta šla in zdi se mi, da sta se držala za roko. Pred durmi, tik ograje, sta se stala, govorila sta tiho; v gosti senca sta bila, pod hruško. Slišal sem „z Bogom“ — če je rekel on, ali če je rekla ona. On je stopil k durim in jih je odpahnil, ona se je vrnila proti hiši; tako tiho je šla, da bi še od blizu ne slišal njenih korakov — senca, bi se zdelo človeku. Ko sem še gledal za njo, je moški nenadoma izginil in tudi duhovi so izginili za njim... Ferjanka, zjutraj je pa ležal gospod Edvard v vašem hlevu z vso razbito glavo.“

Molčali so; kakor težka, dušljiva bojazen je bila v izbi. Fantu ni bil pogodu molk, govoril je sam dalje.

„Lani, so rekli, da je že tako hudo prismojen, da kobali po vseh štirih preko senože in puli travo z zobmi, kakor Nabukadnecar. Jaz pa dobro vem, kako je s tisto prismojenostjo. Repo je kradel na polju, ker je bil lačen, to je vsa njegova prismojenost. In še na svojem polju je kradel! Saj so pravili, da je jemal iz korita kuhano korenje in krompirjeve olupke in da se je rval s svinjami — če so lagali, naj jim Bog odpusti, ampak jaz jim verjamem!“

Nihče mu ni odgovarjal, ne ugovarjal. Fant je pripovedoval in je pil in se je razvnel.

„Rad bi le vedel, kakšen zlodej jih goni nanj! Rad bi le vedel, kaj jim je storil... Vsi vemo, kako je, saj nismo ne slepi ne gluhi, ampak kadar pride gosposka, ni slišal nobeden nič in ni nobeden nič videl. Jaz pa bom povedal, jaz pa bom vse razložil! Še jutri pojdem na faro!“

In udaril je s pestjo po mizi.

„Kaj si koga spoznal?“ je vprašal kmet iz kota.

„Koga bom poznal ponoči?“

„Tak rajši ne hodi na faro!“

„Tudi ne hodi, če si koga poznal!“ je rekel Jernej. „Lani so videli in spoznali hlapca, pa se je le izkazalo, da je bil ob tisti uri s Travnom na faro!“

„Izkaže se vse, kar se hoče!“ je zamrmral kmet izpod pipe in se je nasmehnil komaj z očmi.

„Res pa je le, da ni pri pameti!“ je rekel sosed.

„Tudi jaz bi ne bil, če bi bil v njegovi koži!“ je odgovoril fant.

„Kaj ni nekdo pogledal skozi okno?“ je vzkliknila krčmarica.

Ozrli so se.

„Nikogar ni ob oknu!“ je rekel Jernej, natočil si je še ostanek in je hitro izpil.

„Mračni se že skoro!“ je zamrmral in se ozrl po omizju; morda je bila še druga beseda, še skrita misel v njegovem pogledu, zakaj vsi so izpili in so vstali.

Med durmi se je okrenil stari kmet do fanta, ki je sedel in pil in se nič ni napravljal, da bi šel.

„Ti, fant, pa glej, da se kmalu strezniš in da se še pred nočjo zariješ v seno. Snoči si preveč videl, nocoj si preveč govoril!“

„Nisem baba, da bi se bal!“ je odgovoril fant.

Kmet je zaprl duri za seboj.

„Zdaj pa ti malo k meni sedi, Francka!“

„Pojdi domov, mračni se že!“

„Kaj je tudi tebe strah?“

„Zate se bojim nocoj!“

„Lepo je, Francka, da se bojiš zame, ampak treba ni!“

„Pojdi, izpij! Če jih ti nisi spoznal, so spoznali tebe!“

„Ker ukazuješ, se zgodi po tvoji volji, Francka!“

„Da nam nesreče ni prinesel v hišo!“ je vzdihnila Ferjanka, ko je zaprl duri.

Fant je šel, nekoliko se je majal, nekoliko opotekal, toda bil je vesel in dobre volje. Onkraj Travnovoga vrta, pred

mostom, je vzdignil klobuk visoko in zaukal. Noč je bila že, zgodnja, pusta podzimsko noč; le oddaleč, od fare, so se svetile drobne luči. Preden je stopil fant na most, je zaukal vdrugeč, toda nenadoma se je vse zazibalo pred njim, most in voda in temni breg, zavrtel se je v kolobarju z razprostrtimi rokami in je lopnil na tla.

„Dovolj imaš, žužnjalo!“ se je zasmejal vesel človek in je šel po svoji poti... .

V Ferjanovi krčmi ni bilo več luči in okna so bila tesno zadelana; Ferjanka je hodila zgodaj spat.

Za hišo, v mraku, sta sedela pred pustim golim vratom Francka in Tone.

„Jaz pa nič ne verjamem besedam, tudi ne očem in še celo ne gosposki suknji!“ je govoril Tone.

„To so hlapci, taki hlapci, da ne bi pil z njimi... ne prišlo bi jim na misel, da bi ubijali gospodarjevega brata... Torej je reč taka...“

Pomolčal je, pomislil.

„Taka je reč in ne more biti drugačna, nego da so najeti in plačani!“

„Čemu?“ je vztrepotala Francka.

„Tudi sam sem že mislil, da je brez pameti in brez cilja to početje. Ampak kjer je greh, tam je tudi grešnik... Vse bogastvo je njegovo, vse je ukradel prismojencu Edvardu... čemu ga preganja, ko stoji pred njim, kakor berač pred gosposkim pragom?“

Tiho je izpregovorila Francka.

„Videla sem snoči gospo in gospoda...“

Obadva sta molčala: tako tihe in plahe so bile misli, da se niso mogle prikazati v okviru živih besed.

„Tako je bilo, kakor da so bile zapisane na njenem obrazu vse te žalostne noči...“

Prijela sta se za roko, molče sta sedela.

Ozrla sta se tiho in sta se zdrznila, ko je šel mimo vrta človek, počasi in trudno. Zelo upognjen je bil, gologlav; lasje so bili razkužtrani in so viseli globoko v čelo; ko je okrenil obraz, se je zasvetila iz teme bledota njegovih lic.

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Zveza koroških partizanov je bila zato vsa povojna leta najtesneje povezana z borčevskimi organizacijami v Sloveniji. Vsa povojna leta so zastopniki Zveze koroških partizanov prisostvovali neštetim borčevskim prireditvam, kot so kongresi, konference in seje v Sloveniji. Tudi na ustanovnem kongresu Zveze borcev Jugoslavije v Beogradu je bila Zveza koroških partizanov kot gost zastopana z veččlansko delegacijo.

Zaradi tega pa Zveza koroških partizanov ni zanemarjala sodelovanja z avstrijskimi organizacijami odporne gibanja. Njeno iskreno prizadevanje v protifašističnem boju na Koroškem je bilo uspešno. Medtem ko ima Zveza koroških partizanov tesne akcijske stike s socialistično odporiško organizacijo Bund sozialistischer Freiheitskämpfer und Opfer des Faschismus (Zveza socialističnih borcev za svobodo in žrtv fašizma) in s komunistično Verband österreichischer Freiheitskämpfer und Opfer des Faschismus — KZ Verband (Zveza avstrijskih borcev za svobodo in žrtv fašizma), nam z ÖVP-jevske odporiške organizacije kljub iskrenemu prizadevanju ni uspelo ustvariti sodelovanja. Medtem ko sta se prvi organizaciji vedno odzvali našim povabilom in poslali svoje zastopnike na naše prireditve, kjer so v duhu protifašistične solidarnosti tudi spregovorili, se ÖVP-jevska „Kameradschaftsbund der politischen Verfolgten“ niti enkrat ni odzvala našim vabilom.

Za 20. obletnico ustanovitve I. avstrijskega (partizanskega) bataljona (I. A. B.), ustanovljenega novembra 1944 v Tribučah pri Črnomlju, je Zveza koroških partizanov neposredno sodelovala. Proslavo je organiziral republiški odbor Zveze združenj borcev Slovenije, Zveza koroških partizanov pa je imela nalogo, poiskati in zbrati naslove bivših borcev I. A. B., ki žive v Avstriji. Zvezi koroških partizanov je po trudapolnem prizadevanju uspelo najti preležano večino bivših članov tega bataljona; celo na Koroškem je našla štiri borce, medtem ko je bila večina članov I. A. B. na Gornjem Štajerskem, v Spodnji in Gornji Avstriji ter na Tirolskem. Vsi so bili povabljeni na proslavo 20. obletnice ustanovitve I. A. B. in vsi so se proslave, ki je bila 27., 28. in 29. nov. 1964, z veseljem odzvali. — Tudi na srečanju ob 25. obletnici I. A. B. je Zveza koroških partizanov sodelovala ter na svečano prireditev poslala svoja zastopnika, ki sta prav na tej proslavi še močnejše utrdila stike med avstrijskimi protifašisti in Zvezo koroških partizanov.

Pomembno delo ZKP zadnjih 10 let je tudi neposreden stik z odporiško ustanovo na Dunaju. Njen uradni naslov je Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes, ki ima svoj sedež 1010 Wien, Wipplingerstraße 6-8 Stiege III. S to ustanovo, ki ima v svojem delovnem programu predvsem zbiranje dokumentov o odporu avstrijskih državljanih proti Hitlerjevi Nemčiji, ima ZKP neposreden delovni stik. Preko svojih publikacij posreduje Dokumentationsarchiv avstrijski javnosti dokumente, ki pričajo o protifašističnem prizadevanju Avstrije v drugi svetovni vojni. Zveza koroških partizanov je poslala več dokumentov iz NOB in več kot sto slik partizanskih borcev na

Koroškem (z ustreznimi tekstom). Vse najdemo natisnjeno v Koledarju št. 3, 1966, Katalogu 5, 1968 in v Katalogu št. 6, 1969, ki so bili poslani Zvezi koroških partizanov; ta jih hrani v svojem arhivu. ZKP redno informira Dokumentationsarchiv tudi o tekočih dogajanjih na Koroškem, zlasti kar zadeva nacistične akcije, npr. skrunitev partizanskih grobišč in podobno.

Enak kontakt in z enakim namenom kot z Dokumentationsarchivom ima ZKP tudi z Arbeitsgemeinschaft der KZ Verbände und Widerstandskämpfer Österreichs, ki ima svoj sedež prav tako na Dunaju: 1012 Wien, Castelleweg 35/2, katere sekretar je Erich Fein. Z njim se je ZKP seznanila prav ob 25. obletnici ustanovitve I. A. B. v Sloveniji. ZKP je obema organizacija-

in z nemškimi napisi, jih dala avstrijski javnosti, kot je zgoraj zapisano, v publikaciji. Saj je nujna potreba, da so tudi avstrijske množice, in predvsem te, seznanjene z bojem koroških Slovencev med drugo svetovno vojno in po njej ter sproti informirane o poteku boja svobodoljubnih dejavnikov med koroškimi Slovenci za mir in medsebojno razumevanje.

Zveza koroških partizanov in njena dejavnost je bila vsa leta obstoja trn v peti nemškimi nacionalističnim krogom na Koroškem. Seveda se je ta gonja proti naši organizaciji kazala tudi v vrstah partizanov samih, da so postajali nemirni, demoralizirani. Naj bo omenjeno samo dejstvo, da je koroški list „Die kleine Zeitung“ objavil serijo člankov, polnih obrekovanj in

odklonilo priporiško odškodnino in uradno potrdilo žrtv fašizma, kar je za žrtve fašizma zakonito predvideno in kar oboje avstrijskim žrtvam fašizma tudi priznava. Tudi vrli partizanov avstrijske oblasti odrekajo uradno potrdilo žrtv fašizma oziroma borcev proti fašizmu.

Ob taki miselnosti je pač razumljivo, da nepopravljivi fašistični elementi na Koroškem spet dvigajo glave in so 10. septembra 1953 pognali v zrak spomenik, postavljen v čast padlim za svobodo v borbi proti fašizmu na skupnem grobišču 83 padlih partizanov v St. Rupertu pri Velikovcu. V tem grobišču so pokopani antifašistični borci raznih narodnosti, in sicer Slovenci, Hrvati, Francozi, Angleži, Poljaki in Rusi, ki so se v silnih težavah borili

„Ko proslavljamo deseto obletnico zmage nad nacifašizmom, smo koroški partizani kot borci za svobodo posebno veseli in zadovoljni, da bodo prizadevanja avstrijske vlade naposled kronana z uspešno državno pogodbo.

Toda hkrali, ko se veselimo, da bodo tuje sile navsezadnje odšle iz države in bo avstrijsko ljudstvo naposled doseglo svojo neodvisnost, ne moremo mimo tega, da ne bi opozorili na nekatere notranje pojave, ki nikakor niso v skladu z dejstvom, da je bil pred desetimi leti premagan fašizem. Posebno na Koroškem doživljamo, da fašistične sile spet dvigajo glave in pod krinko borbe za baje ograjeno domovino in borbe proti baje neki tuji infiltraciji infiltrirajo dejansko slup svoje miselnosti, ki je našo domovino že večkrat privedel v katastrofo. Opozarjamo na nebrzdano zločinsko gonjo proti partizanom, ki so med najhujšim nasiljem naslopili z orožjem v roki proti nacističnemu nasilniku in pomagali skrajšati trpljenje teptanega ljudstva; s tem so skujaj s svobodoljubnimi narodi prispevali svoj veliki delež miru. Odločno protestiramo, da nam danes s to klevetniško gonjo poskušajo odvzeti veliki kapital našega prispevka v protifašistični borbi in z omadeževanjem hude borbe za svobodo prevrednotiti vrednote svobode, demokracije in bratstva med narodi, za katere smo šli v borbo proti največjemu sovražniku človeštva. Zato ne moremo razumeti, da še noben avstrijski državljan ne pravnik ni našel besede obtožbe za zločinsko dejavnost ki pod firmo svobode tiska dejansko dela neodgovorne zločine; ne moremo razumeti, da če že sam od sebe ni našel potrebe postopka proti tem zločincem, da ni niti odgovoril o postopku, ki ga misli izvesti sprčo naših prijav. Moramo namreč ugotoviti, da na naše prijave, v katerih smo razna državna pravdnikstva opozorili na zločinsko hujskanje, ki povzroča nemir med sosednjim narodom in škoduje ugledu Avstrije v inozemstvu, še nismo dobili odgovora čeprav so bile naše prijave poslone že pred leti in smo jih ponavljali ob vsakem takšnem pojavu. Zato tudi ne moremo razumeti, da koroška varnostna direkcija ni imela za potrebno, da bi nam sporočila, kakšne so bile njene poizvedbe v zvezi s klevetami o neki dravski diviziji in o drugem skrivnem delovanju partizanov. Mislimo, da imamo pravico povedati javnosti resnico, to je, da je vse pisanje o tem go laž. Če je koroška varnostna direkcija že objavila, da bo vse te klevete preverila, je tudi dolžnost sporočiti javnosti rezultate njenih poizvedovanj in izsledkov.

Z ogorčenjem moramo ponovno opozoriti na dejstvo, da avstrijskevarnostne oblasti do danes še niso našle krivcev za podel atentat na spomenik v čast padlim za svobodo v borbi proti fašizmu v St. Rupertu pri Velikovcu. Zato danes ponavljamo našo zahtevo po končni obnovi razstreljenega spomenika in ne bomo odnehal ponavljati to zahtevo, dokler ne bo tej zahtevi zadoščeno. Menimo, da bi bila najboljša proslava desetletnice zmage nad fašizmom, če bi z obnovo spomenika izkazali čast borcem, ki so dali največ, kar so imeli, svoja življenja za svobodo domovine.

(Odlomki)

Karel Prušnik - Gašper

Rojstvo in življenje Zveze koroških partizanov

ma poslala npr. tudi vse slike in obraziložitve 40 partizanskih pokopališč na Koroškem, in to v obeh deželnih jezikih. Erich Fein je izdal knjigo, v kateri so med drugim objavljena tudi partizanska grobišča na Koroškem. Obe organizaciji na Dunaju sta tudi sproti informirani o nacističnih provokacijah na Koroškem.

Prav preko avstrijskih odporiških in demokratičnih organizacij pa je ZKP uspelo, v njeno veliko zadoščenje, da je avstrijsko javno mnenje postalo pozorno na dogajanja med Slovenci na Koroškem. Avstrijske publikacije bolj kot doslej sprejemajo ta dogajanja. „Mahnruf“, „Das Menschenrecht“, glasila odporiške organizacije Österreichische Widerstandskämpfer und Opfer des Faschismus in, glasilo Lige za človekove pravice vedno objavijo izvečke nagovorov in sklepe naše organizacije na občnih zborih in proslavah. Tudi ob skrunitvi partizanskih grobišč na Koroškem je bilo v teh časopisih objavljeno obširno poročilo. Zveza koroških partizanov se iskreno trudi, saj ima zaupanje v avstrijske demokratične množice, da jim posreduje dogajanja na Koroškem in v dveh jezikih objavlja vse, kar je pomembnejšega v zvezi z bojem koroških Slovencev za njihove pravice, zavedajoč se, da je **večinski nemško govoreči narod v Avstriji naravni zaveznik koroških Slovencev.**

Glede obveščanja avstrijske javnosti je prišla ZKP tudi do sklepa, da je opremila vseh 40 nagrobnih kamnov v čast partizanskim borcem s slovenskimi

diskriminacij partizanskih borcev na Koroškem. Tudi „Allgemeine Bauernzeitung“ ni zaostajala pri objavljanju falsifikatov o NOB na Koroškem.

Zveza koroških partizanov je na občnem zboru 7. maja 1955 naslovlila na Svetovno organizacijo bivših borcev naslednje pismo:

„Zveza koroških partizanov, organizacija, ki združuje vse bivše slovenske borce proti fašizmu na Koroškem, opozarja Svetovno federacijo bivših borcev na nekatere pojave na Koroškem, ki nikakor niso ugodni in kažejo, da v tem delu Avstrije še vedno rovarijo temne sile s fašistično ideologijo.

Del Koroške, na katerem živijo Slovenci, je edino ozemlje Avstrije, kjer se je prebivalstvo uprlo proti nacističnemu nasilju in dalo tisoče oboroženih borcev za svobodo — partizanov. Več kot 1100 ranjencev — invalidov in več sto padlih prič o velikem prispevku koroških Slovencev v borbi proti fašizmu za stvar miru.

Kljub temu zdaj divja nebrzdana gonja v delu koroškega tiska proti koroškim slovenskim partizanom, ne da bi upravne ali sodne oblasti kaj ukrenile proti tej gonji. Prav nasprotno: v Celovcu se je našel avstrijski sodnik, ki je izrekel sodbo, da pomeni „očitek“ sodelovanja s partizani za tako imenovane „domovini zveste“ Korošce žalitev časti. Prav tako je iz nerazumljivih vzrokov avstrijsko zvezno ministrstvo za socialno skrbstvo koroškim Slovencev, ki so jih pregnali nacisti iz njihovih domov na Koroškem v Nemčijo in tam pripravili v taboriščih,

proti nemški soldateski na Svinški planini na Koroškem.

Menimo, da je ob deseti obletnici zmage nad nacifašizmom prav, opozoriti Svetovno federacijo bivših borcev, da avstrijske oblasti doslej še niso našle krivcev tega zločina in da tudi kljub številnim zahtevam z naše strani niso ničesar ukrenile, da bi popravile to izzivalno dejanje in obnovile spomenik žrtvam, padlim v borbi proti fašizmu. Hkrati izrekamo tudi prošnjo, da bi nas Svetovna federacija bivših borcev v tej naši zahtevi po obnovi porušenega spomenika, pa tudi v naši borbi proti neodgovornemu blatnemu borcem za svobodo v delu avstrijskega tiska ter v naši borbi za priznanje uradnega potrdila in priporiške odškodnine žrtvam fašizma podprla z vlogo na pristojne avstrijske oblasti. Mislimo, da bi bila najboljša proslava desetletnice zmage nad nacifašizmom, če bi avstrijske oblasti naposled obnovile porušeni spomenik in priznale žrtvam fašizma uradno potrdilo ter priporiško odškodnino ter tako dale borcem za svobodo čast in priznanje, ki jim gre.

Mi, zvesti človekovim idealom miru in bratstva med narodi, hočemo storiti vse, da bi ti ideali naposled obveljali v odnosih med narodi, na Koroškem konkretno med prebivalci s slovenskim in z nemškimi jezikom. — V pričakovanju Vaše podpore Vas pozdravljamo z borbenim geslom: Smrt fašizmu — svobodo narodom!

S tega občnega zbora smo naslovlili resolucijo tudi na avstrijsko vlado:

Šel je mimo vrta, počasi je utonila v nočnem polju njegova senca.

Francka je sklonila glavo in se je pokrižala.

III

V pisani spalnici halji je ležal Traven na zofi in je kadil iz dolge pipe, ki je segala s svojim svilenim čopkom do tal. „Ubogi Edvard!“ — je zavzdihnil in je puhnil dim proti stropu.

Za okroglo mizo, napol v senci, je sedela gospa Travenova. Bel, kakor od porcelana, je bil njen obraz; bel, trd in miren; nič več ni bilo bojazni na njem, komaj da je bila otrpla žalost.

Zavzdihnil je Traven, gospa ni odgovorila in se ni genila. „Mislim, da bi ga spet vteknili!“ je govoril Traven z mirnim, skoro zaspanim glasom. „Če bi se take reči godile v mestu — v božjem imenu! Ampak tukaj so ljudje zabiti in babjeverni in tako si pripovedujejo dolge bajke... Neprijetno je človeku, če gre po cesti in povesi irhasti sosed oči pred njim in zakašlja...“

Kadil je, da bi pipa ne ugasnila, gospa pa je izpregovorila hladno in leno, kakor o vremenu.

„Prej si bil tat, zdaj si pa razbojnik!“

Traven se je narahlo nasmehnil izpod pipe.

„Ljubezne niso tvoje besede, toliko je dognano! Ampak ljubeznosti nisem zahteval nikoli in je tudi nimam rad — prestar sem, da bi lizal bonbone... Vendar pa bi rad vedel, kaj si mislila s tistim razbojnikom!“

„Ukazal si jim in si jim plačal, da ga ubijejo!“

„Kaj?“ je vzdignil obrvi Traven in je vzel pipo iz ust; toda ob vsem začudenju je ostal na ustnicah porogljiv nasmeh. „In zaklenil si ga v izbo in si ukazal, da naj mu ne dajo ne vode ne kruha...“

„Kaj?“

„In si jih postavil na hodnik, ko je bil s pestmi in z glavno ulomil duri, in si jim naročil, da naj ga pobijejo na tla...“

„Kaj?“

„In ko je ležal snoči na cesti, si stal ob oknu in si se smejal, ker si mislil, da je mrtev.“

Traven je prižgal pipo, ki mu je bila ugasnila; čakal je dolgo, preden je odgovoril; njegov obraz je bil tako miren kakor prej, samo obrvi so bile nekoliko vzdignjene.

„Zelo zanimivo je, kar si povedala... zelo zanimivo... Ampak čuj, Helena... zakaj pa nisi povedala te lepe zgodbe tistim gospodom, ki bi se tudi jako zanimali zanjo... jako zanimali, še bolj nego jaz?“

Gospa je molčala.

„Glej... torej več sama, da so bajke, izmišljene za kratek čas... veliko fantazije ima naš narod... Ampak še to mi povej: kaj res misliš, recimo, da bi ga rad videl mrtvega na cesti?“

Njegove oči so pogledale tako zlobno in porogljivo, da se je gospa zgenila kakor v nenadni bojazni.

„Kaj pa bi mi koristilo, če bi ležal ubit na cesti? Sitnosti bi imel in drugega nič in tudi pogreb bi ne bil zastoj... Ne meni — kaj misliš, komu bi bila prijetna njegova smrt?“

Smehljal se je, gospa pa je strmela nanj z velikimi očmi, polnimi groze.

„Tebi!“ se je zasmehal. „O, ne misli nikar, da sem tako zabit in rovtarski človek! In če se pečam z živinorejo, še ni potreba, da se ne bi pečal s psihologijo... Recimo, da bi obležal na cesti: zelo romantiški dan bi bil, zelo romantiški teden. Ampak obup bi minil, minilo bi kričanje, tudi solze bi se posušile in ostala bi samo še tista estetična, sentimentalna žalost, ki jo imajo ženske tako rade... Ali nisem bistro premislil? Ampak nisem dobro uganil?... Dobro delo bi bilo, usmiljeno delo, jaz pa imam talente za vsako drugo čednost, samo ne za usmiljena dela...“

Groza je bila na njenih licih.

„Sam si se obtožil!“ je izpregovorila tiho.

„Kedaj? S katero besedo? Kakor so bile moje besede prijazne, so bile tako lepo in skrbno stavljene, da ne izpuljš greha iz njih, če ga iščeš z dvojnimi naočniki... Saj to je vse modrosti začetek: kdor je previden, ni grešnik; čednosten človek se razločuje od grešnika samo po svoji večji previd-

nosti... Kako zelo me veseli, Helena, da sediva po dolgem času in po marsikaterem sporu spet tako lepo drug drugemu nasproti ter se pogovarjava o imenitnih vprašanih življenja in filozofije!“

Na njenih ustnicah, ki so se komaj narahlo zgenile, se je prikazal stud.

„Globoko si premislil, dobro si uganil — ampak kaj bi storil, če si se nazadnje vendarle zmotil? Če je bil račun napačen, ko si že potegnil črto, da bi sešteval?“

„Nisem se zmotil, tvoj obraz razodeva!“ odgovoril je Traven mirno.

Trepetaje so se nasmehnil njene ustnice.

„Kaj se ti ne zdi, da bi bilo še bolj romantiško nego tista smrt in tista sentimentalna žalost... da bi bilo še bolj romantiško, če bi midva sama, Edvard in jaz, opravila tvoj posel, zadovoljno in ljubezni v slavo?“

„Kakšen posel?“ se je začudil Traven.

Vesele se je nasmehnila gospa, njene oči so se zasvetile. „Ti sediš na divanu in pušiš in nama točič trpljenje iz kozarca... kapljo do kaplje, zelo počasi in potrpežljivo... Velik je kozarec, zvečer skoro izpraznjen, zjutraj že spet poln... in daleč je še tisti dan, ko bo kanila iz njega poslednja kaplja...“

„Res, daleč je!“ se je nasmehnil Traven in tudi gospa se je nasmehnila.

„Toda glej, če bi se zgodilo, da bi ti stopila po tihotapsko za hrbet in bi ti iztrgala iz roke kozarec in bi izpila na dušek?“

Traven se je nekoliko vzdignil, vzel je pipo iz ust in se je naslonil s komolcem na divan.

„Govori krščansko, ne razumem!“

„Saj si prej globoko premislil, dobro si uganil, da trpljenje naenkrat izpito, v eni sami uri zaužito, ni trpljenje... in da ostane po njem za spomin tista sentimentalna žalost, ki jo imajo ženske tako rade... Kaj nisi rekel?“

Nemir se je prikazal na njegovih očeh.

(Dalje v prihodnji številki)

lesna

slovenj gradec

gozdarstvo in
lesna industrija
o. sol. o.
slovenj gradec

62380 Slovenj Gradec,
Gospodarska 4

telefon: (062) 84-571
telegram: Lesna
Slovenj Gradec
telex: 33-165 yu Lips
p. p. 70 in 72
tekoči račun:
51840-601-13523
SDK podružnica
Slovenj Gradec

Lesne surovine — to naravno bogastvo severozahodne Slovenije — so narekemale, da se je v prostoru med Peco, Pohorjem in Kozjakom razvila dokaj močna lesnopredelovalna industrija. V Slovenj Gradcu, znanem po svoji Umetnostni galeriji, ima sedež delovna organizacija, ki gospodari z gozdovi in surovinami. To je delovna organizacija, ki nosi ime LESNA SLOVENJ GRADEC, gozdarstvo in lesna industrija.

Osnovna dejavnost naše organizacije je gospodarjenje z gozdovi, primarna predelava in finalna predelava. V sestavi delovne organizacije je tudi tovarna, ki proizvaja sedežno oblaženo pohištvo.

V obširnih gozdovih na območju treh dolin: Dravske, Mežiške in Mislinjske, gospodarijo naši gozdarji z gozdovi in pridobivajo kakovit les iglavcev — smreke, jelke, bora in visoko kakovitnega macesna. Precej sredstev, ki jih daje gozd, vlagamo nazaj v gozdove — predvsem za nego in varstvo. Za nas gozd ni samo vir zaslužka, temveč objekt, ki ga zavestno čuvamo zaradi naravnega ravnateljstva človeškega okolja.

Veliko večino lesa predelamo doma za potrebe finalne proizvodnje, dobršen del pa ga prodamo na domačem trgu in v izvozu.

Zadnja leta smo dokaj hitro razvijali finalno proizvodnjo. Po vrsti so bile modernizirane in razširjene stare tovarne v Pamečah in Podvelki, na novo pa je bila zgrajena tovarna ivernih plošč v Otiškem vrhu.

Danes lahko ponudimo kupcem vse vrste stavbnega pohištva, stenske in stropne obloge v različnih izvedbah, iverne plošče ter oblaženo pohištvo. Kupcem nudimo klasična okna in vrata, furnirana vratna krila in suhomontažne (SUMO) podboje, Intro in Izolir okna s termoizolacijsko zasteklitvijo in dvojnimi odpiranjem, vse vrste oblog — od masivnih do luženih in rustikalnih, iverne plošče v različnih izvedbah — navadne, oplemenitene in vodoodporne.

O LESNI bi lahko zapisali še več, menimo pa, da o nas dovolj povedo naši proizvodi, ki jih med ostalimi izvažamo v Italijo, Nemčijo Avstrijo in na Bližnji vzhod.

Aus gefährlichen Abtreibungsinstrumenten sind längst wieder harmlose Nadeln zum Stricken geworden.

Aber wenn die moderne Medizin heute auch zuverlässigere Methoden des Schwangerschaftsabbruches kennt: Abtreibung ist trotzdem keine Lösung.

Weil es Besseres gibt. Gezielte Empfängnisregelung, durch die sich Konfliktsituationen gleich von Anfang an vermeiden lassen. Die Partner haben nun die Freiheit der Wahl — und alle bisherigen Erfahrungen zeigen, daß sie mit dieser Verantwortung behutsam umzugehen verstehen. Wer sich trotzdem auf unsicheres "Aufpassen" oder ähnliches einläßt — und dadurch in Schwierigkeiten gerät — braucht aber noch lange nicht verzweifeln.

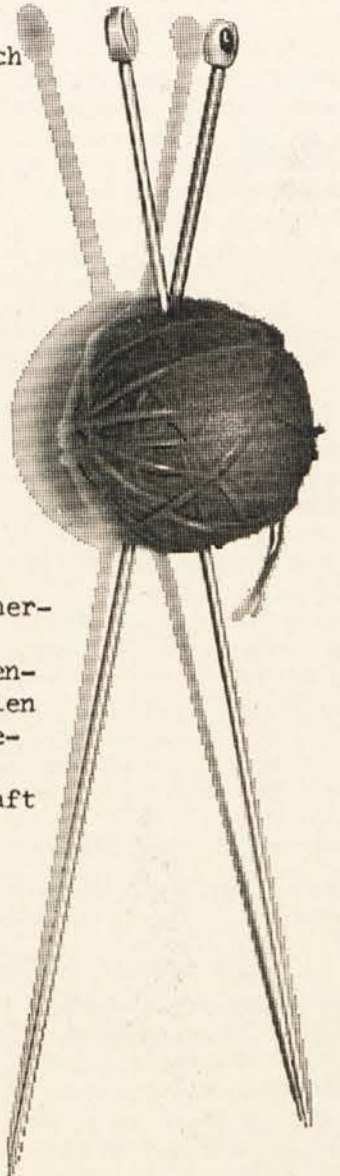
Die 130 Stellen für Familien- und Partnerberatung wurden in ganz Österreich zur Beratung in Angelegenheiten der Familienplanung, in wirtschaftlichen und sozialen Belangen werdender Mütter, Familienangelegenheiten rechtlicher und sozialer Natur, sexuellen Fragen und Partnerschaft geschaffen. Jeder sollte sie nützen — nicht erst dann, wenn es zu spät ist. Die Beratung ist kostenlos, anonym und vertraulich.

Denn Abtreibung ist keine Lösung!

Vertrauen bringt Hilfe.

Familien- und Partnerberatung.

Ihre nächstgelegenen Beratungsstellen sind den beiden unten angeführten Broschüren zu entnehmen.

Eine Information des Bundeskanzleramtes/Familienpolitisches Referat.

Bitte senden Sie mir kostenlos die Broschüre:

- „Damit ein Kind kein Zufall ist“ über Methoden der Empfängnisregelung und/oder die Broschüre
 „Damit ein Kind mehr Freude bringt“ mit der umfassenden Information über Art und Umfang der Familienförderung und Hilfen für Mutter und Kind.

Name: _____

Anschrift: _____

Ausschneiden und an das Bundeskanzleramt, Postamt 1010 Wien, Postfach 3000, senden.

RADIO PROGRAM

RADIO LJUBLJANA

SOBOTA, 19. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 7.20 Beseda na današnji dan — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Mladina poje — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.05 Sedem dni na radiu — 12.40 Veseli domači napevi — 14.25 S pesmijo in plesom po Jugoslaviji — 15.00 Vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Grema v kino — 19.45 Z ansablom Mojmir Sepe — 20.00 Sobotna glasbena panorama — 21.30 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Popularnih dvajset — 24.00 Poročila — 0.05 Glasba do 4.30.

NEDELJA, 20. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 6.15 Danes je nedelja — 8.07 Radijska igra za otroke — 9.05 Še pomnite, tovariši... — 10.05 Nedeljska panorama lahke glasbe — 11.00 Pogovor s poslušalci — 11.15 Voščila — 13.20 Nedeljska reportaža — 14.05 Nedeljsko popoldne — 17.50 Zabavna radijska igra — 19.45 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Plesna glasba za vas — 24.00 Poročila — 0.05 Glasba do 4.30.

PONEDELJEK, 21. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 7.20 Beseda na današnji dan — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Ringaraja — 9.20 Izberite pesmico — 9.40 Vedre melodije — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Za vsakogar nekaj — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 14.05 Pojo amaterski zbori — 14.30 Voščila — 16.00 Vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Izročila tisočletij — 18.25 Zvočni signali — 19.45 Z Alpskim kvintetom — 20.00 Kulturni globus — 20.10 Operne aktualnosti — 22.20 Popevke z jugoslovanskih studiev — 23.15 Za ljubitelje jazza — 24.00 Poročila.

TOREK, 22. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 7.20 Beseda na današnji dan — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.30 Iz glasbenih šol — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Promenadni koncert — 12.40 Po domače — 14.05 V korak z mladimi — 16.00 Vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 19.45 Z ljubljanskim jazz ansablom — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 20.30 Od premiere do premiere — 21.30 Zvočne kaskade — 22.20 Skupni program JRT — 23.15 Popevke se vrstijo — 24.00 Poročila — 0.30 Glasba do 4.30.

SREDA, 23. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 7.20 Beseda na današnji dan — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Navadni pogovori — 9.25 Zapojmo pesem — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Po Talijinih poteh — 12.40 Pihalne godbe — 14.05 Ob izviri ljudske glasbene umetnosti — 14.30 Voščila — 16.00 Loto vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Odskočna deska — 18.30 Utrinki iz svetovne zborovske glasbe — 19.45 Z ansablom Ati Soss — 20.00 Koncert iz naše studia — 22.20 S festivalov jazza — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Revija jugoslovanskih pev-

cev zabavne glasbe — 24.00 Poročila — 0.05 Glasba do 4.30.

ČETRTEK, 24. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 7.20 Beseda na današnji dan — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Ljudsko izročilo v zborovski glasbi — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji — 12.40 Od vasi do vasi — 14.05 Kaj radi poslušajo — 16.00 Vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 18.05 Z opernih odrov — 19.45 Z ansablom Slavko Znidaršič — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Lepe melodije — 22.20 Ob 10-letnici „Tria Tartini“ — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov — 24.00 Poročila — 0.05 Glasba do 4.30.

PETEK, 25. 11.: 4.30 Dobro jutro! — 7.20 Beseda na današnji dan — 8.08 Glasbena matineja — 9.05 Glasbena šola za nižjo stopnjo — 9.30 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti — 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? — 11.03 Znano in priljubljeno — 12.40 Pihalne godbe vam igrajo — 14.18 Naši umetniki mladim poslušalcem — 14.30 Voščila — 16.00 Vrtljak — 17.00 Studio ob 17.00 — 19.45 Z ansablom Božisa Kovačiča — 20.00 Stop pops 20 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nočno — 23.15 Jazz pred polnočjo — 24.00 Poročila — 0.05 Glasba do 4.30!

RADIO CELOVEC

SOBOTA, 19. 11.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.10 Družinski magazin — 9.00 V žarišču — 9.45 Zadovaljni z glasbo — 11.05 Zeleni magazin — 13.00 Deželni razgledi — 13.30 Doživel, videl, slišal — 14.00 Voščila — 16.00 Servis — 17.10 17 in 4 — 18.00 Deželni razgledi — 18.30 Kulturni magazin — 20.05 Vašo številko, prosim! — 22.00 Poročila in šport — 22.20 Plesna glasba po naročilu — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 20. 11.: 6.10 Igra na orgle — 8.15 Kaj je novega? — 9.00 Pisani jesenski glasbeni listi — 10.30 Radijska pravljica — 11.00 Dopoldanski koncert — 13.00 Deželni razgledi — 13.05 Govori koroški deželni glavar — 13.15 Iz mestnega gledališča — 14.30 Voščila — 16.00 Srečna nesreča — 17.10 Veselite se življenja — 18.00 Deželni razgledi — 18.15 Ljudska glasba — 19.30 Glasba — 20.05 Avstrijska rallye — 21.30 Strogo zaupno — 22.00 Poročila in šport.

PONEDELJEK, 21. 11.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovaljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 14.30 Z zvenečo glasbo — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 Čudovita deželna glasba — 17.10

(Dalje na 8. strani)

Ostali bomo zvesti...

(Nadaljevanje s 1. strani)

njen ob obujanju spominov na iskreno tovarštvo v težkih letih profitašističnega boja. Zastavil pa je tudi vprašanje, s kakšno pravico se KHD imenuje Heimatdienst, kajti: „Kje pa je služil naši domovini tedaj, ko je bila Avstrija zbrisana z zemljevidov in pahnjena v naročje zločinskemu nacizmu?“ Prav tako pa je na skupno borbo spomnil tudi zastopnik nekdanjih štajerskih partizanov s področja Leoben-Donawitz, ki je naglasil, da so partizani — zlasti koroški partizani — kot avstrijski patrioti veliko doprinesli, da je iz nemške province Ostmarke spet nastala Avstrija. „To si naj zapomnijo tisti v naši deželi, ki se postavljajo kot čuvarji Koroške in Avstrije, vendar pa ob vsaki priložnosti zanikajo obstoj avstrijske narodnosti in bi najraje spet imeli Anschluß kot leta 1938.“

V imenu jugoslovanskih borcev je pozdravil občni zbor član predsedstva ZZB NOV Jugoslavije Srečko Nedeljkovič. Omenil je, da v tem letu tudi njihova organizacija obhaja tridesetletnico obstoja in delovanja, ter naglasil, da so se

bivši borci povsem vključili v obnovo in izgradnjo domovine, v razvijanje socialističnih samoupravnih odnosov in v mednarodno uveljavljanje Jugoslavije in njene politike neuvrščenosti. V drugem delu svojega govora pa je naglasil živo prizadetost, s katero narodi in narodnosti Jugoslavije spremljajo življenje in borbo slovenske in hrvaške narodnostne manjšine v Avstriji (tozadevna izvajanja objavljamo na posebnem mestu). Na tesno sodelovanje med ZKP ter borčevsko organizacijo Slovenije je opozoril podpredsednik Odbora koroških partizanov v Ljubljani Drago Uranič, ki je sprožil pobudo, da bi v okviru obujanja tradicij NOB tudi na Koroškem prirejali pohode po krajih nekdanjih partizanskih borb. Zastopnik združenja borcev iz Vojnika, s katerim je ZKP sklenila pobratenje, pa je dejal, da tesna povezava ne sme biti kamen spotike, ampak most med Avstrijo in Jugoslavijo — „toda, kakor smo nekoč stali skupno v borbi z ramo ob ramo, skupno prelivali kri, tako tudi danes stojimo skupno na stališču, da morate uživati vse pravice, ki jih terja mednarodna obveznost Avstrije v 7. členu“.

Čestitke ZSO ob 30-letnici ZKP je izrekel predsednik dr. Franci Zwitter. Omenil je nedavno izjavo zunanjega ministra Pahra, češ da je Karavanški predor izraz dobre volje Avstrije. „Na to izjavo moramo povedati, da so minuli časi, ko so prodajali podložnike za gospodarske interese,“ je naglasil predsednik ZSO. „Koroški Slovenci nismo drobiž za poravnavanje tujih računov, marveč smo samostojen subjekt svojih teženj in pravic.“ V zadnjem času veliko govorijo o spravi, je menil dr. Zwitter; tudi koroški Slovenci smo bili in smo za spravo, vendar na enakopravni podlagi; iskreno smo za tako spravo, ker želimo, da bi bilo naše vprašanje končno rešeno. „Ni pa možna rešitev, dokler naša demokratsko borbo skušajo kriminalizirati, ko sodijo tistim našim ljudem, ki so opozarjali na nerešena vprašanja,“ je poudaril predsednik ZSO in dejal, da vsi koroški Slovenci in posebej bivši partizani enotno stojimo za temi našimi rojaki. Opozoril je na potrebo nadaljnje borbe in svoj prispevek zaključil s pozivom: „Ker fašizem še vedno dviga glavo in ker še ni uresničeno načelo enakopravnega sožitja, se moramo še naprej boriti za uresničitev gesla „Smrt fašizmu — svoboda narodu“.“

SAK bil povabljen v Celje

Na povabilo delovne organizacije Aero iz Celja smo se v soboto 12. 11. 1977, v prijateljskem nogometnem srečanju pomerili z igralci Aera. SAK je dobil tekmo z rezultatom 4:2. Gole za SAK so dali Velik 2, Krnič ter Kupper, oba zadetka za Celjane pa je „dosegel“ trener tovariš Rogič, ki je dvakrat premagal lastnega vratarja Malleja.

Po tekmi so nas sprejeli družbenopolitični in telesno-kulturni delavci celjske občine. Naš predsednik Franci Šmid se je zahvalil v imenu SAK-ja za izredno lep sprejem in povabil Celjane, da nam prihodnje leto vrnejo obisk.

Tudi predsednik NSKS dr. Matevž Grilc je čestital ZKP k 30-letnici in dejal, da „čestitke veljajo v prvi vrsti borbi partizanov proti fašizmu — ta borba je bila podlaga za osvoboditev Avstrije, pa tudi podlaga za mednarodno pogodbo, ki nalaga Avstriji obveznosti do koroških Slovencev, ki pa jih Avstrija še ni izpolnila.“ Zato se moramo še naprej boriti za svoje pravice, je naglasil predsednik NSKS, in v tej borbi nam je potrebna enotnost, ki mora biti prvenstveno načelo vsem, ki iskreno želijo, da bi bila naša borba uspešna. „Tudi v tem so nam partizani svetel zlog in hkrati upanje, da bomo dosegli naš cilj.“

Pozdrave in čestitke občnemu zboru je izrazila tudi zastopnica Komunistične zveze Avstrije, ki je dejala, da je dejavnost ZKP velikega pomena ne le za borbo koroških Slovencev za njihove pravice, temveč tudi za borbo avstrijskega delavskega razreda in vsega ljudstva za demokracijo in socializem. Svetel zlog partizanov in njihove borbe proti fašizmu je v pozdravnem pismu naglasil Solidarnostni komite za pravice manjšin; hkrati je opozoril na potrebo nadaljnje borbe za demokracijo in enakopravnost, kjer je treba graditi široko fronto vseh demokratov. Dokumentacijski arhiv avstrijskega odpora pa je v svojem pismu izrazil željo, da bi občni zbor ZKP dal nove pobude za skupne težnje — raziskavo avstrijskega odpora proti fašizmu ter razkrinkavanje desnodarjalnih in neofašističnih nevarnosti v sedanosti.

Po obširnem in vsebinsko bogatem sporedu je občni zbor ponovno izvolil Karla Prušnika-Gašperja za predsednika Zveze koroških partizanov, za zaključek pa izglasoval resolucijo, v kateri je zavzel strnjeno stališče k aktualnim vprašanjem.

DOBRA KNJIGA

NAJLEPŠE MIKLAJŽEVO DARILO

V teh tednih in dneh izbira Miklavž darila za pridne otroke. Pomagajmo mu, da bodo otroci res zadovoljni z darilom. Se vedno velja: najlepše darilo je dobra knjiga. Iz pestre zaloge otroških in mladinskih knjig navajamo le nekaj primerov.

- Jana Milčinski: **PISANE ZGODBE**, zbirka otroških zgodbic, ki pripovedujejo o Matičku in uri, o srjaci, ki je šla na potep, o sesalcu za prah, o rumenem zmaju itd., 102 str. vez. šil. 75
- Mimi Malenšek: **LUČKA NA DALJNEM SEVERU**, topopisni roman pripoveduje o družini iz Bostona, ki se je za očetom geologom odpravila na sever, v zaledeneli Hudsonov zaliv. Tam je srečala Lučka mlade Eskime in z njimi doživela vrsto pustolovščin. šil. 95
- Tone Pavček: **ČENCARIJA**, zbirka pesmic za otroke, uvrščenih v štiri poglavja Čencarija se predstavi, Kaj je kaj, Kdo je kdo in Za kaj je kaj. Pesnikove verze je z lepimi ilustracijami dopolnil Kostja Gatnik. Kart. šil. 70
- Dane Zajc: **ZIVALI NA DVORIŠČU**, v preprostih štirivrstnih kiticah je pesnik predstavil gosi, mačke, kokoši, zajce in druge domače živali z vsemi njihovimi značilnostmi in navadami. Podobe v slikanici je mogoče razgrinjati in sestavljati. Kart. šil. 25
- Marjan Amaletti: **MARUŠKA POTEPUŠKA**, slikanica o neugnani deklici je brez besedila, ki pa tudi ni potrebno, saj so ilustracije dovolj zgovorne. Broš. šil. 50

Posamezne knjige lahko naročite tudi po pošti. Sicer pa ima knjigarna bogato zalogo najrazličnejših slovenskih knjig za najmlajše, za mladino in za odrasle.

KNJIGARNA „NAŠA KNJIGA“ CELOVEC. PAVLIČEVA 5—7

Bilčovs

Ker bilčovska mladina kaže zanimanje za fotografiranje, je le-ta prosila referenta za fotoamaterstvo pri Slovenski prosvetni zvezi, Hanzija Weissa, da bi jo seznanil s to zanimivo in predvsem praktično športno panogo. Precejšnje število mladink in mladincev je z velikim zanimanjem v Miklavževi dvorani sledilo izvajanjem referenta, ki je na zelo nazoren in privlačen način navduševal našo mladino za fotografiranje.

Na pobudo Zveze slovenske mladine, bo bilčovska mladina v bližnji prihodnosti pripravila fotografsko razstavo, v okviru katere se bo le-ta lahko pomerila v fotografiranju. Tematika slik naj bi se odvijala pod motom „Bilčovs ter Bilčovščani“.

Bilčovski mladini želimo pri naberanju fotografskih motivov mnogo uspeha in zabave.

POZOR

V oddaji ljubljanske TV „Od vsakega jutra raste dan“ v sredo 23. novembra bodo tokrat v drugi oddaji sodelovale sledeče skupine in osebnosti: mešani zbor SPD „Danica“, mešani zbor iz Št. Jakoba v Rožu, Jožica in Danica Čertov, lutkovna skupina KDZ, Gledališka skupina iz Št. Jakoba, Peter Stiker, Andrej Wieser, Valentin Orasch, Andrej Kokoč, Nužej Tolmajer, dr. Pavle Zablatnik, Jože Štefan, Franci Serajnik, Hanzi Weiss in Lovro Kaselj.

PLES POŠLINJE NEDELJE

v soboto 19. novembra 1977 pri Šoštarju. Igrajo: Veseli srčki

Vsi prisrčno vabljeni!

RADIO — TELEVIZIJA

(Nadaljevanje s 7. strani)

Kaj radi slišimo — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Grad Schönbrunn — 20.05 Srečna nesreča — 21.05 Evergreeni humorja — 21.30 Udarec za udarcem — 22.00 Poročila in šport.

TOREK, 22. 11.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 14.30 Veselo zaigrano — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 „Slike resnice“ — 17.10 Avstriji o Avstriji — 18.00 Deželni razgledi — 19.50 Glasbena medigra — 20.05 Oto in Rudi — 20.15 Hopla — dvojkil — 20.30 Orkestrski koncert — 22.00 Poročila in šport.

SREDA, 23. 11.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Avstrijska ljudska glasba — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 Za potrošnike — 17.10 V dunajski kavarni — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Kjer se poje... — 19.30 Za prijatelja planin — 20.05 Kaj radi slišimo — 21.00 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.00 Poročila in šport.

ČETRTEK, 24. 11.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Ljudska glasba z Dunaja — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.00 Otroci delajo program za otroke — 17.10 Zve-neči operetni vodič — 18.00 Deželni raz-

gledi — 19.07 Avstrijske gadbe na pihala — 20.05 Oddaja o koroškem rokodelstvu — 21.00 En dan v življenju komerc. svetnika dipl. inž. Adolfa Funderja — 22.00 Poročila in šport.

PETEK, 25. 11.: 5.35 Kaj se dogaja v Avstriji? — 6.55 Dobro jutro na Koroškem — 8.05 Ženski magazin — 9.05 Šolska oddaja — 9.30 Ljubavne pesmi in plesji z Gradiščanske — 10.00 Zadovoljni z glasbo — 11.05 Iz dežele, za deželo — 13.00 Deželni razgledi — 14.30 Pridi sem in poj — 15.00 Še vedno priljubljeno — 16.15 Mladinska oddaja — 17.10 Za konec tedna — 18.00 Deželni razgledi — 19.07 Dunaj, melodija mesta — 20.05 Za 80. rojstni dan Karla Schönfeldergerja — 21.00 Velika reportaža — 21.45 Pod bralno svetilko — 22.00 Poročila in šport.

AVSTRIJA 1

SOBOTA, 19. 11.: 15.30 Nastop Boneya M., Uda Jürgensa in Ray Stevensa — 17.00 Kdo rokodelci z nami? — 17.30 Heidi — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 „Vsakemu svoje gledališče“ — 21.21 Orson Welles pripoveduje — 21.50 Šport — 22.10 Slepca ulica — 23.45 Poročila.

NEDELJA, 20. 11.: 15.20 Pismo trem ženam — 17.00 Pravljična — 17.30 Čebelnica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Poj z nami — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.15 Demoni — 21.50 Šport — 22.00 Blagoslovitev škofov — 22.30 4+4=m — 22.55 Poročila.

PONEDELJEK, 21. 11.: 9.00 Za predšolske otroke — 9.30 Kaj bi lahko postal? — 10.00 Francoščina — 12.30 Pustolovski film — 17.30 Za predšolske otroke — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Omaruru — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.00 Ponedeljski šport — 20.55 Akcija v Manhattanu.

TOREK, 22. 11.: 9.00 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Snov in prostor — 10.30 Pismo trem ženam — 17.30 Za predšolske otroke — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Zivalski raji — 18.25 Pregled sporeda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Kdo se trikrat laže — 20.20 Tirailica — 21.05 Panorama — 22.05 Sredozemsko morje — 23.00 Poročila in šport.

SREDA, 23. 11.: 9.00 Rdeči avtobus — 9.30

SLOVENSKE ODDAJE RADIA CELOVEC

SOBOTA, 19. 11.: 9.45 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 20. 11.: 7.05 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 21. 11.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — „Sem pevec...“ (Ob 70-letnici pevovodje Šimeja Wrulich z Radlš).
TOREK, 22. 11.: 9.30 „Pesem je moje življenje“ (ljudska zabavna glasba) — 13.45 Celovski radijski dnevnik — šport — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 23. 11.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Z dekleti iz Rikarje vasi — Iz koroške literarne delavnice J. Messner: „Bäcksteinska Idila“.

ČETRTEK, 24. 11.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Družinski magazin.

PETEK, 25. 11.: 13.45 Celovski radijski dnevnik — Kar po domače.

Prosvetno društvo v Velikovicu vabi na

OBCNI ZBOR

ki bo v nedeljo 20. novembra ob 14.30 uri v gospodinjstvi šoli v Št. Rupertu pri Velikovicu.

Po občnem zboru, ob 15.30 uri bo lutkovna skupina KDZ uprizorila igro

Užaljeni medvedek h kateri so posebno otroci prisrčno vabljeni!

Odbor

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Oton Župančič

Veronika Deseniška

tragedija v treh delih (pet dejanj)

OB OBLETNICI PESNIKOVEGA ROJSTVA

v četrtek 8. decembra 1977, ob 14. uri v Mestnem gledališču v Celovcu.

Na osrednjo prireditev vabi Krščanska kulturna zveza v Celovcu.

Lutkovna skupina Koroške dijaške zveze iz Celovca vabi na lutkovno predstvo Marjana Beline

UŽALJENI MEDVEDEK

● v soboto 19. novembra ob 14. uri pri Šoštarju v Globasnici

● ob 15.30 uri (po maši) v farni dvorani v Šmihelu

● v nedeljo 20. novembra ob 10. uri (po maši) v župnišču v Kazazah

Vsi prisrčno vabljeni!

V počastitev Dneva republike prireja Klub jugoslovanskih delavcev „Triglav“ v Celovcu

NOGOMETNI TURNIR

v soboto 19. novembra 1977, s pričetkom ob 8.30 uri zjutraj na stadionu v Št. Ruprechtu Stražje.

Sodelujejo: Slovenski atletski klub (SAK), ekipa nogometnega kluba iz Slovenskih Konjic, nogometna ekipa iz Brčkega in nogometna ekipa kluba „Triglav“

Ljubitelji nogometa prisrčno vabljeni!